

DECIZIE 297/2025	Vigoare
Emitent: Curtea Constitutionala Domenii: Demnitari	M.O. 543/2025
Decizie referitoare la exceptia de neconstitutionalitate a dispozitiilor art. 3 alin. (2), ale art. 6 alin. (1) lit. d) si ale art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea Legii nr. 144/2007	
M.Of.Nr.543 din 12 iunie 2025	

DECIZIA Nr. 297
din 29 mai 2025
referitoare la exceptia de neconstitutionalitate a dispozitiilor art. 3 alin. (2),
ale art. 6 alin. (1) lit. d) si ale art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010 privind
integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea
si completarea Legii nr. 144/2007 privind infiintarea, organizarea
si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si
pentru modificarea si completarea altor acte normative

Marian Enache - presedinte
Mihaela Ciochina - judecator
Cristian Deliorga - judecator
Dimitrie-Bogdan Licu - judecator
Laura-Iuliana Scantei - judecator
Gheorghe Stan - judecator
Livia Doina Stanciu - judecator
Elena-Simina Tanasescu - judecator
Varga Attila - judecator
Valentina Barbateanu - magistrat-asistent

1. Pe rol se afla solutionarea exceptiei de neconstitutionalitate a prevederilor art. 3 alin. (2) si ale art. 12 alin. (6) din Legea [nr. 176/2010](#) privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea Legii [nr. 144/2007](#) privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si pentru modificarea si completarea altor acte normative, exceptie ridicata de Dumitrita Laura Chitan in Dosarul nr. 45/301/2018 al Tribunalului Bucuresti - Sectia a II-a contencios administrativ si fiscal si care constituie obiectul Dosarului Curtii Constitutionale nr. 2.296D/2019.

2. Primul termen de judecata a fost stabilit pentru data de 30 ianuarie 2024 cand, avand in vedere cererile de intrerupere a deliberarilor pentru o mai buna studiere a problemelor ce formeaza obiectul cauzei, in temeiul prevederilor art. 57 si ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea si functionarea Curtii Constitutionale, Curtea a amanat succesiv pronuntarea pentru 21 februarie 2024, 6 martie 2024 - termen preschimbat, in temeiul art. 230 din Codul de procedura civila coroborat cu art. 14 din Legea [nr. 47/1992](#), pentru data de 7 martie 2024, apoi 19 martie 2024 si 10 aprilie 2024, cand, avand in vedere necesitatea lamuririi

suplimentare a unor aspecte, in temeiul art. 58 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, Curtea a dispus repunerea cauzei pe rol, stabilind un nou prim termen de judecata pe data de 23 aprilie 2024, cand au avut loc dezbateri in sedinta publica, la care a participat reprezentanta Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu, dezbaterile fiind consemnate in incheierea din acea data. Avand in vedere, dupa caz, cererile de intrerupere a deliberarilor pentru o mai buna studiere a problemelor ce formeaza obiectul cauzei, in temeiul prevederilor art. 57 si ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea si functionarea Curtii Constitutionale, imprejurarea ca nu sunt prezenti toti judecatorii care au participat la dezbateri, potrivit art. 58 alin. (1) teza intai din Legea nr. 47/1992, respectiv imposibilitatea constituirii legale a completului de judecata potrivit art. 51 alin. (1) teza intai din Legea nr. 47/1992, Curtea a amanat succesiv pronuntarea pentru datele de 28 mai 2024, 3 iunie 2024, 9 iulie 2024, 17 septembrie 2024, 15 octombrie 2024, 7 noiembrie 2024, 17 decembrie 2024, 4 februarie 2025, 18 februarie 2025, 11 martie 2025, 27 martie 2025, 2 aprilie 2025, 8 aprilie 2025, 29 aprilie 2025 si 29 mai 2025, cand a pronuntat prezenta decizie.

CURTEA,

avand in vedere actele si lucrarile dosarului, constata urmatoarele:

3. Prin Decizia civila nr. 789/2019 din 27 februarie 2019, pronuntata in Dosarul nr. 45/301/2018, Tribunalul Bucuresti - Sectia a II-a contencios administrativ si fiscal a sesizat Curtea Constitutionala cu exceptia de neconstitutionalitate a prevederilor art. 3 alin. (2) si ale art. 12 alin. (6) din Legea [nr. 176/2010](#) privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea Legii [nr. 144/2007](#) privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si pentru modificarea si completarea altor acte normative, exceptie ridicata de Dumitrita Laura Chitan intr-o cauza avand ca obiect solutionarea cererii de anulare a unui proces-verbal incheiat de Agentia Nationale de Integritate pentru constatarea si sanctionarea contraventiei constand in necompletarea de catre autoarea exceptiei a veniturilor sotului in cuprinsul declaratiei anuale de avere prevazute de Legea nr. 176/2010.

4. In motivarea exceptiei de neconstitutionalitate se critica, in esenta, faptul ca art. 3 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 impune persoanelor care au obligatia de a depune declaratii de avere sa le completeze pe propria raspundere, asumandu-si realitatea celor declarate, cu toate ca, pe langa propriile venituri, trebuie sa indice si veniturile obtinute de o alta persoana, respectiv de sotul/sotia celei/celui care isi declara averea. Declaratiile date pe propria raspundere reprezinta insa acte personale ale celui care are obligatia declararii proprii averi, fiindu-le aplicabile dispozitiile legii penale. Autoarea sustine ca nu ar trebui sanctionata contraventional in temeiul unei norme care o obliga sa completeze veniturile sotului, salariul acestuia fiind confidential, conform contractului individual de munca incheiat cu angajatorul sau, iar sotul nu a dorit sa ii ofere aceste informatii, neavand o obligatie in acest sens, intrucat prevederile Legii nr. 176/2010 nu ii sunt aplicabile. Mentioneaza, totodata, ca anonimizarea veniturilor confidentiale nu este prevazuta de legea precitata. Se sustine ca prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 incalca dreptul la viata intima, familiala si privata, intrucat in cadrul fiecarei familii pot exista situatii in care membrii acesteia fie nu sunt interesati de venitul exact castigat de celalalt,

fie sotul/sotia nu doreste sau nu poate sa comunice venitul realizat in anul precedent. Intr-o asemenea situatie, persoana obligata sa dea declaratia de avere nu este in masura, in mod obiectiv, sa completeze rubrica referitoare la veniturile sotului/sotiei, dar trebuie sa isi asume realitatea celor declarate, inclusiv cu privire la veniturile sotului, si sa suporte consecintele legii penale.

5. In ceea ce priveste art. 12 alin. (6) din Legea [nr. 176/2010](#), invocand cele retinute de Curtea Constitutionala prin Decizia [nr. 415](#) din 14 aprilie 2010, autoarea exceptiei sustine ca nu este suficienta anonimizarea anumitor date pentru a se oferi garantia respectarii dispozitiilor art. 26 din Constitutie si ale art. 8 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale. Aceasta, deoarece declaratia de avere contine o serie de informatii care nu sunt anonimizate si care pot duce la identificarea cu usurinta, de exemplu, a locului situarii bunurilor persoanei care face declaratia de avere. Arata in acest sens ca nici numele sotului si nici al copiilor declarantului nu sunt anonimizate, aspect fata de care rezulta o incalcare a normelor constitutionale referitoare la dreptul la viata intima, familiala si privata, precum si la dreptul de proprietate. In consecinta, sustine ca prevederile art. 12 alin. (6) incalca art. 26 si art. 44 din Constitutie.

6. Tribunalul Bucuresti - Sectia a II-a contencios administrativ si fiscal considera ca textele de lege criticate sunt in conformitate cu prevederile constitutionale invocate in motivarea exceptiei de neconstitutionalitate. Astfel, dreptul la viata privata nu este un drept absolut, ci poate fi supus anumitor ingerinte, cu conditia ca acestea sa fie prevazute de lege, sa urmareasca un scop legitim, sa fie necesare intr-o societate democratica si sa fie proportionale cu scopul urmarit. Or, solutia legislativa privitoare la declararea si publicarea declaratiilor de avere este justificata prin prisma scopului legal al Agentiei Nationale de Integritate, de asigurare a integritatii in exercitarea demnitatilor si functiilor publice si prevenire a coruptiei institutionale, iar, pe de alta parte, publicarea acestor declaratii se realizeaza, potrivit art. 6 alin. (1) lit. e) din Legea [nr. 176/2010](#), prin anonimizarea unei parti din datele cu caracter personal, fiind astfel asigurate garantii impotriva unor ingerinte arbitrare. Intradevar, exista in cuprinsul declaratiilor de avere date cu caracter personal care nu sunt anonimizate anterior publicarii, insa apelanta nu a fost sanctionata prin procesul-verbal contravențional ce constituie obiectul cauzei pentru neindicarea acestui tip de date. Cat priveste obligativitatea mentionarii veniturilor sotului declarantului, aceasta reglementare se explica prin regimul juridic aplicabil bunurilor dobandite de larga majoritate a persoanelor casatorite, si anume regimul comunitatii de bunuri, iar in absenta acestei obligativitati verificarea averilor dobandite in perioada exercitarii mandatelor sau a indeplinirii functiilor ori demnitatilor publice de persoanele casatorite sub regimul comunitatii legale nu ar putea fi efectiva.

7. Potrivit prevederilor [art. 30](#) alin. (1) din Legea [nr. 47/1992](#), actul de sesizare a fost comunicat presedintilor celor doua Camere ale Parlamentului, Guvernului si Avocatului Poporului, pentru a-si exprima punctele de vedere asupra exceptiei de neconstitutionalitate.

8. Presedintii celor doua Camere ale Parlamentului, Guvernul si Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra exceptiei de neconstitutionalitate.

CURTEA,

examinand actul de sesizare, raportul intocmit de judecatorul-raportor, notele scrise transmise la dosar, concluziile procurorului, dispozitiile legale criticate, raportate la prevederile Constitutiei, precum si Legea nr. 47/1992, retine urmatoarele:

9. Curtea Constitutionala a fost legal sesizata si este competenta, potrivit dispozitiilor [art. 146](#) lit. d) din Constitutie, precum si ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 si 29 din Legea [nr. 47/1992](#), sa solutioneze exceptia de neconstitutionalitate.

10. Obiectul exceptiei de neconstitutionalitate il reprezinta dispozitiile art. 3 alin. (2) si ale art. 12 alin. (6) din Legea [nr. 176/2010](#) privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea Legii [nr. 144/2007](#) privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si pentru modificarea si completarea altor acte normative, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 621 din 2 septembrie 2010. Ulterior sesizarii Curtii Constitutionale, prin Ordonanta de urgenta a Guvernului [nr. 127/2021](#) pentru modificarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea Legii nr. 144/2007 privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si pentru modificarea si completarea altor acte normative si a art. III din Legea [nr. 105/2020](#) pentru completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea Legii nr. 144/2007 privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si pentru modificarea si completarea altor acte normative, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 1190 din 15 decembrie 2021, prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 au fost modificate, dar solutia legislativa critica a fost mentinuta. Textele de lege criticate au in prezent urmatorul continut normativ:

– Art. 3 alin. (2): „(2) Declaratiile de avere se intocmesc pe propria raspundere si cuprind drepturile si obligatiile declarantului, ale sotului/sotiei, precum si ale copiilor aflati in intretinere, potrivit anexei nr. 1.”[Anterior modificarii prin Ordonanta de urgenta a Guvernului [nr. 127/2021](#), textul preciza ca „Declaratiile de avere se fac in scris, pe propria raspundere (...)”];

– Art. 12 alin. (6): „(6) Agentia asigura afisarea declaratiilor de avere si a declaratiilor de interese, prevazute in anexele nr. 1 si 2, pe pagina de internet a Agentiei, in termen de cel mult 30 de zile de la primire, prin anonimizarea adresei imobilelor declarate, cu exceptia localitatii unde sunt situate, a adresei institutiei care administreaza activele financiare, a codului numeric personal, precum si a semnaturii. Declaratiile de avere si declaratiile de interese se mentin pe pagina de internet a Agentiei pe toata durata exercitarii functiei sau mandatului si 3 ani dupa incetarea acestuia si se arhiveaza potrivit legii.”

11. In opinia autoarei exceptiei de neconstitutionalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozitiilor din Constitutie cuprinse in art. 26 - Viata intima, familiala si privata si art. 44 - Dreptul de proprietate privata. Totodata, Curtea mai retine ca autoarea exceptiei critica modul deficitar de reglementare a dispozitiilor criticate cu referire la declararea averii sotului/sotiei, care determina angajarea raspunderii penale, dupa caz, a raspunderii contraventionale a declarantului, astfel ca instanta constitutionala retine ca norma de referinta si art. 1 alin. (5) din Constitutie, cu referire la calitatea legii, componenta a principiului legalitatii.

12. Examinand exceptia de neconstitutionalitate, Curtea observa, referitor la prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, ca s-a mai pronuntat prin Decizia [nr. 651](#) din 15 decembrie 2022, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 373 din 2 mai 2023, si prin Decizia [nr. 689](#) din 12 decembrie 2023, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 253 din 25 martie 2024, constatand ca acestea nu contravin dispozitiilor constitutionale si conventionale care garanteaza dreptul la viata intima, familiala si privata.

13. Astfel, Curtea a retinut (paragraful 37 din Decizia [nr. 651](#) din 15 decembrie 2022, precitata) ca obligatia de a declara veniturile sotului este instituita prin lege, este justificata de ratiunea asigurarii integritatii in exercitarea demnitatilor si functiilor publice si, totodata, legea obliga

persoana responsabila sa publice declaratiile de avere cu anonimizarea adresei imobilelor declarate, a adresei institutiei care administreaza activele financiare, a codului numeric personal, precum si a semnaturii olografe, potrivit prevederilor art. 6 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 176/2010. Ca atare, Curtea a constatat ca nu este intemeiata sustinerea privind incalcarea dreptului la viata familiala prin instituirea obligatiei de a declara veniturile sotului, aceasta neconstituind o ingerinta in viata privata a celui alt sot (paragraful 39 din Decizia nr. 651 din 15 decembrie 2022).

14. Fata de criticile formulate in prezenta cauza, Curtea observa ca sunt aduse argumente suplimentare, care conduc la constatarea constitutionalitatii prevederilor art. 3 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, prin prisma interpretarii pe care instanta de contencios constitutional urmeaza sa o dea, asa cum se va arata in continuare.

15. In acest sens Curtea retine ca in cauza de fata se critica faptul ca textul de lege mentionat impune intocmirea declaratiilor de avere pe propria raspundere, desi acestea cuprind, pe langa drepturile si obligatiile declarantului, si pe cele ale sotului/sotiei, precum si ale copiilor aflati in intretinere. Fata de acest continut normativ al art. 3 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, Curtea subliniaza ca, prin ipoteza, declaratia pe propria raspundere nu poate sa vizeze decat informatii referitoare strict la persoana declarantului, pentru care acesta isi poate asuma raspunderea, in mod direct si individual. Declaratia pe propria raspundere angajeaza raspunderea penala a declarantului, motiv pentru care aceasta nu poate fi facuta decat in nume propriu, nimeni neputand fi tinut raspunzator din punct de vedere penal pentru fapta altei persoane. De altfel, insasi Legea nr. 176/2010 precizeaza, in art. 3 alin. (1), ca declaratiile de avere reprezinta acte personale.

16. Anexa nr. 1 la Legea nr. 176/2010 face referire expresa la prevederile [Codului penal](#) care incrimineaza infractiunea de fals in declaratii (art. 326 din actualul Cod penal, art. 292 din Codul penal din 1969), ceea ce subliniaza necesitatea constientizarii de catre declarant a consecintelor grave pe care declararea necorespunzatoare a informatiilor cerute o poate avea asupra sa. Astfel, constituie infractiunea de fals in declaratii „declararea necorespunzatoare a adevarului, facuta unei autoritati publice, in vederea producerii unei consecinte juridice, pentru sine sau pentru altul, atunci cand, potrivit legii ori imprejurarilor, declaratia facuta serveste la producerea acelei consecinte“. Aceasta se pedepseste cu inchisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amenda.

17. Art. 28 din Legea nr. 176/2010 accentueaza aceasta idee, precizand ca fapta persoanelor care, cu intentie, depun declaratii de avere care nu corespund adevarului constituie infractiunea de fals in declaratii si se pedepseste potrivit Codului penal. Art. 29 nuanteaza situatia in functie de actiunea comisiva sau omisiva a declarantului, mentionand ca nedeclararea, in declaratia intocmita potrivit anexei nr. 1, a cuantumului veniturilor realizate sau declararea acestora cu trimitere la alte inscri suri constituie contraventie si se sanctioneaza cu amenda de la 50 lei la 2.000 lei.

18. Ca atare, Curtea retine ca instituirea obligatiei de a declara nu doar drepturile si obligatiile proprii, ci si pe cele ale sotului/sotiei implica asumarea raspunderii personale a declarantului pentru informatii pe care acesta nu le detine/nu le cunoaste in mod direct, ci trebuie sa le obtina de la o terta persoana, respectiv sot/sotie. In privinta declararii drepturilor si obligatiilor copiilor aflati in intretinerea declarantului, potrivit Codului civil, se observa ca parintii pot cunoaste personal, in mod direct, intinderea acestora cel mult in cazul copiilor minori, intrucat incheie actele juridice in numele acestora, in calitate de reprezentanti legali, pana la implinirea varstei de 14 ani, iar in cazul minorilor cu capacitate de exercitiu restransa incuviinteaza actele juridice ale acestora, cu exceptiile prevazute la art. 41 alin. (3) din Codul civil. Situatiea este diferita in cazul

copiilor deveniti majori aflati in intretinerea parintilor pana la varsta de 26 de ani, conform art. 499 din Codul civil, daca se afla in continuarea studiilor, pana la terminarea acestora, acestia avand capacitatea de exercitiu deplina pentru a incheia acte juridice in nume propriu. Este posibil ca, nefiind in egala masura responsabilizata prin plasarea sub incidenta aceleiasi raspunderi penale sau contraventionale, dupa caz, aceasta persoana (sot, sotie sau copil major aflat in intretinere), care este tert fata de obligatia impusa declarantului, sa refuze sa le furnizeze, din varii motive, sau chiar sa ofere informatii eronate, astfel ca declarantul va fi in imposibilitate de a furniza datele referitoare la patrimoniul acesteia sau va fi pus in situatia de a mentiona date incorecte, fara sa aiba posibilitatea de a le verifica pentru a evita sanctiunea penala aplicabila pentru savarsirea infractiunii de fals in declaratii sau sanctiunea contraventionala, dupa caz.

19. De pilda, avand in vedere ca prin actualul Cod civil a fost instituit regimul matrimonial al separatiei de bunuri (art. 360), o astfel de ipoteza poate justifica, in practica, refuzul sotului de a furniza celui alt sot informatii privitoare la bunurile proprii. Tot astfel, exista situatii in care veniturile obtinute de sot sunt protejate de o clauza de confidentialitate, care se impune si cu privire la declarant, in sensul ca acesta din urma, chiar in calitate de sot, nu va avea dreptul sa cunoasca aceste venituri, astfel ca survine, intr-un astfel de caz, consecutiv, imposibilitatea comunicarii acestor date in vederea completarii declaratiei de avere, pentru ca venitul confidential nu va putea fi cunoscut de declarant, in calitate de sot al persoanei care obtine veniturile aflate sub protectia confidentialitatii, aceasta facand parte din modalitatile de evitare a divulgarii respectivului venit. In plus, de lege lata, veniturile aflate sub clauza de confidentialitate nu sunt protejate prin anonimizare in cazul publicarii declaratiei, neputandu-se asigura scopul clauzei de confidentialitate. Astfel de imprejurari, redate exemplificativ, constituie impedimente in realizarea obligatiei declararii pe propria raspundere inclusiv a veniturilor/bunurilor sotului declarantului. Aceleasi considerente se aplica mutatis mutandis in privinta copiilor majori aflati in intretinerea acestuia.

20. Asadar, desi prin deciziile [nr. 651](#) din 15 decembrie 2022 si [nr. 689](#) din 12 decembrie 2023, precitate, Curtea a apreciat ca sustinerile similare celor formulate in cauza de fata, referitoare la ipoteza in care sotul poate refuza solicitarea celui alt sot de a-i comunica veniturile obtinute, constituie aspecte privind aplicarea legii la cazurile concrete deduse judecatii, iar nu veritabile critici de neconstitutionalitate, totusi, realitatea demonstreaza ca acestea pot interveni frecvent in practica, punand persoana declarantului in postura de dependenta fata de vointa discreționara a unei alte persoane, respectiv sot/sotie, copil major aflat in intretinerea sa, care ii poate bloca titularului obligatiei de declarare a averii posibilitatea reala de a se conforma dispozitiilor legale.

21. Pentru toate aceste motive, Curtea apreciaza ca se impune constatarea constitutionalitatii prevederilor art. 3 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, in masura in care nu se refera si la drepturile si obligatiile sotului/sotiei declarantului, precum si ale copiilor majori aflati in intretinerea acestuia, o alta interpretare fiind contrara dispozitiilor art. 1 alin. (5) din Constitutie, prin prisma nerespectarii exigentelor calitative pe care redactarea textelor de lege trebuie sa le intruneasca pentru a fi in concordanta cu principiul legalitatii. Aceasta, deoarece prevederile legale mentionate contin un viciu de conceptie care, pe de o parte, afecteaza logica reglementarii si, pe de alta parte, ignora situatii care pot aparea in practica, in care obligatia este imposibil de realizat. Asadar, Curtea subliniaza ca o astfel de constatare nu afecteaza obligatia titularului de a declara drepturile si obligatiile sotului si ale copiilor sai majori, aflati in intretinerea sa, intrucat nu obligatia de declarare per se a veniturilor/bunurilor acestor persoane este neconstitutională, ci angajarea raspunderii declarantului pentru corectitudinea informatiilor furnizate de terti prezinta un viciu de neconstitutionalitate, raspunderea juridica penala sau contraventionala fiind una

personala.

22. In ceea ce priveste prevederile art. 12 alin. (6) din Legea [nr. 176/2010](#), potrivit carora Agentia Nationala de Integritate asigura afisarea declaratiilor de avere, Curtea retine ca, prin Decizia [nr. 415](#) din 14 aprilie 2010, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 294 din 5 mai 2010, a constatat urmatoarele: dispozitiile art. 14 lit. c), d), e) si f) si ale cap. VI - Verificarea averilor, a conflictelor de interese si a incompatibilitatilor (art. 45-50) din Legea [nr. 144/2007](#) privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 359 din 25 mai 2007, sunt neconstitutionale; dispozitiile cap. I - Dispozitii generale (art. 1-9) din Legea nr. 144/2007 sunt neconstitutionale in masura in care prevad competenta Agentiei Nationale de Integritate de a efectua si intocmi acte de cercetare si de constatare referitoare la verificarea averilor, a conflictelor de interese si a incompatibilitatilor; dispozitiile art. 11 lit. e), f) si g), ale art. 12 alin. (2) si ale art. 42 alin. (2), (3) si (4) din Legea nr. 144/2007 sunt neconstitutionale in masura in care prevad transmiterea declaratiilor de avere si de interese Agentiei Nationale de Integritate si publicarea lor pe pagina de internet a acesteia si a institutiei.

23. Prin decizia mentionata, Curtea a constatat neconstitutionalitatea prevederilor din Legea nr. 144/2007 care impuneau obligatia publicarii declaratiilor de avere, retinand, in acest sens, ca, potrivit art. 26 alin. (1) din Constitutie, autoritatile publice trebuie sa respecte si sa ocroteasca viata intima, familiala si privata. Curtea a subliniat, totodata, ca libera dezvoltare a personalitatii umane si demnitatea omului, valori consacrate in art. 1 alin. (3) din Constitutie, nu pot fi concepute fara respectarea si ocrotirea vietii private. Dreptul la respectul si ocrotirea vietii intime, familiale si private face parte din categoria drepturilor si libertatilor fundamentale, fiind expres prevazut si in art. 8 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, prevedere ce impune, in principal, obligatia negativa din partea autoritatilor statului de a nu face nimic de natura sa stanjeasca exercitiul dreptului la viata privata. Avand in vedere aceste consideratii, Curtea a constatat ca obligatia prevazuta de lege de a se publica declaratiile de avere pe paginile de internet ale entitatilor in cadrul carora profesieaza persoanele care au obligatia de a le depune, in conformitate cu prevederile legale, precum si transmiterea acestora catre Agentia Nationala de Integritate in vederea publicarii pe pagina de internet a acesteia nesocotesc dreptul la respectul si ocrotirea vietii private, consacrat prin art. 26 din Legea fundamentala, precum si prin art. 8 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, prin expunerea nejustificata in mod obiectiv si rational, pe pagina de internet, a datelor referitoare la averea persoanelor ce au, potrivit legii, obligatia de a depune declaratii de avere.

24. Ca urmare a acestei decizii, Parlamentul a adoptat Legea nr. 176/2010, prin care a pus de acord cu dispozitiile Constitutiei doar prevederile Legii nr. 144/2007 care conduceau la asimilarea Agentiei Nationale de Integritate cu un organ de cercetare penala si judiciar, contrar principiilor constitutionale referitoare la infaptuirea justitiei prin instantele judecatoresti. In schimb, Legea nr. 176/2010 a mentinut obligatia de publicare a declaratiilor de avere, corectivul adus constand doar in anonimizarea adresei imobilelor declarate - cu exceptia localitatii unde sunt situate -, a adresei institutiei care administreaza activele financiare, a codului numeric personal, precum si a semnaturii. Legea nr. 176/2010 a constituit obiectul controlului anterior promulgarii, Curtea retinand, sub acest aspect, prin Decizia [nr. 1.018](#) din 19 iulie 2010, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 511 din 22 iulie 2010, ca, potrivit art. 147 alin. (4) din Constitutie, deciziile pronuntate de Curtea Constitutionala sunt general obligatorii si au putere numai pentru viitor, adica vizeaza cu aceleasi efecte toate autoritatile publice si toate

subiectele individuale de drept, iar decizia prin care Curtea Constitutionala, in exercitarea controlului concret, posterior, admite exceptia de neconstitutionalitate este obligatorie si produce efecte erga omnes. Curtea a subliniat, de asemenea, ca, in acord cu jurisprudenta sa, spre exemplu, Decizia Plenumului Curtii Constitutionale [nr. 1](#) din 17 ianuarie 1995, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, sau Decizia [nr. 1.415](#) din 4 noiembrie 2009, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009, puterea de lucru judecat ce insoteste actele jurisdictionale, deci si deciziile Curtii Constitutionale, se ataseaza nu numai dispozitivului, ci si considerentelor pe care se sprijina aceasta, solutia fiind aceeași si pentru efectul general obligatoriu al deciziilor Curtii Constitutionale.

25. Curtea a constatat ca adoptarea de catre legiuitor a unor norme contrare celor hotarate intr-o decizie a Curtii Constitutionale, prin care se tinde la pastrarea solutiilor legislative afectate de vicii de neconstitutionalitate, incalca Legea fundamentala. Or, intr-un stat de drept, astfel cum este proclamata Romania in art. 1 alin. (3) din Constitutie, autoritatile publice nu se bucura de nicio autonomie in raport cu dreptul, Constitutia stabilind in art. 16 alin. (2) ca nimeni nu este mai presus de lege, iar in art. 1 alin. (5) ca respectarea Constitutiei, a suprematiei sale si a legilor este obligatorie, considerent care isi mentine valabilitatea in situatia actuala.

26. Ca atare, Curtea observa ca prin Decizia [nr. 1.018](#) din 19 iulie 2010 a retinut ca una dintre cele doua solutii normative constatate ca fiind neconstitutionale prin Decizia [nr. 415](#) din 14 aprilie 2010, si anume obligatia publicarii pe internet a declaratiilor de avere nu a fost corectata prin noua lege adoptata. Or, ca urmare a admiterii exceptiei de neconstitutionalitate, potrivit art. 147 alin. (1) si (4) din Constitutie, Parlamentul avea obligatia sa puna pe deplin de acord prevederile neconstitutionale cu dispozitiile Legii fundamentale, iar nu doar selectiv, cum a procedat prin Legea nr. 176/2010.

27. Curtea constata ca, in cauza de fata, autoarea exceptiei sustine ca dispozitiile art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010, potrivit carora Agentia Nationala de Integritate asigura afisarea declaratiilor de avere pe pagina sa de internet, cu anonimizarea doar a elementelor mai sus enumerate, mentin caracterul neconstitutional al prevederilor criticate, intrucat nesocotesc, de asemenea, dreptul la viata privata, ca urmare a faptului ca permit, totusi, identificarea imobilelor, iar numele sotului si ale copiilor declarantului nu sunt anonimizate.

28. Cu privire la aceasta sustinere, Curtea apreciaza ca evidentiaza reale vicii de neconstitutionalitate, prin incalcarea dispozitiilor art. 147 alin. (4) din Legea fundamentala, care impun caracterul general obligatoriu al deciziilor Curtii Constitutionale, precum si ale art. 26 alin. (1) din Constitutie, care garanteaza dreptul la viata intima, familiala si privata. Aceasta, deoarece Legea nr. 176/2010 a mentinut solutia legislativa a carei neconstitutionalitate a fost constatata de Curte prin Decizia [nr. 415](#) din 14 aprilie 2010, in conditiile in care mentiunea privitoare la anonimizarea adresei exacte a imobilului, a codului numeric personal si a semnaturii nu reprezinta o modificare substantiala de natura sa corecteze viciile de neconstitutionalitate evidentiate prin decizia citata. Ca atare, Parlamentul nu si-a indeplinit obligatia de a pune de acord prevederile neconstitutionale cu dispozitiile Legii fundamentale, nesocotind decizia Curtii Constitutionale.

29. Curtea retine ca anonimizarea elementelor mentionate in textul de lege criticat nu este suficienta pentru asigurarea confidentialitatii si protectiei datelor cu caracter personal si, implicit, pentru protectia vietii private si a demnitatii umane, ca valoare fundamentala, consacrata si ocrotita la nivel constitutional. Astfel, pe de o parte, nu se poate nega faptul ca, nu de putine ori, cunoasterea localitatii in care sunt situate imobilele permite cu usurinta identificarea imobilelor

detinute de declarant si membrii familiei, cu toate ca adresa exacta a acestora este anonimizata, potrivit textului criticat. Este, de exemplu, cazul persoanelor care locuiesc in localitati reduse ca dimensiuni, in care comunitatile locale sunt restranse, iar informatiile de acest tip sunt de notorietate. Curtea retine ca nu numai denumirea strazii si numarul imobilului de pe respectiva strada sunt date cu caracter personal ce nu pot fi divulgate in mod public prin raportare la patrimoniul personal al declarantului, ci si localitatea in care este situat imobilul este o astfel de data prin raportare la persoana acestuia. Ca atare, aceste elemente de fapt circumstantiate la persoana declarantului beneficiaza de aceeasi forma si acelasi grad de protectie din punctul de vedere al art. 26 din Constitutie. Cu alte cuvinte, adresa imobilului pe care declarantul il detine, indiferent ca este redata sub forma determinata (cu indicarea localitatii, strazii, numarului, apartamentului) sau determinabila (cu indicarea localitatii), constituie o informatie cu caracter personal referitor la continutul patrimoniului si la modul in care isi gestioneaza, administreaza si exercita controlul asupra patrimoniului sau. Expunerea publica a unei asemenea informatii, impusa prin lege, echivaleaza cu incalcarea directa si nejustificata a dreptului sau la viata privata.

30. Totodata, Curtea observa ca Legea nr. 176/2010 nu impune obligatia mentionarii nominale a sotului si a copiilor, atunci cand declarantul face referire la veniturile pe care acestia le obtin. Nicio prevedere din legea critica nu instituie o astfel de obligatie in sarcina persoanei care trebuie sa isi declare averea in considerarea functiei pe care o detine. Astfel, Curtea retine ca, potrivit art. 3 alin. (2) din aceeași lege, declaratiile de avere „cuprind drepturile si obligatiile declarantului, ale sotului/sotiei, precum si ale copiilor aflati in intretinere, potrivit anexei nr. 1“ la Legea [nr. 176/2010](#), iar din analiza acestei anexa se constata ca nu contine nicio dispozitie din care sa rezulte ca ar fi necesara individualizarea prin indicarea numelui si prenumelui sotului si ale copiilor declarantului, ci doar precizarea cu privire la cuantumul veniturilor obtinute de acestia, fiind asadar suficienta, potrivit legii, mentionarea generica a existentei acestora. In cadrul verificarilor pe care le efectueaza, in temeiul art. 70 din Legea [nr. 119/1996](#) cu privire la actele de stare civila, republicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 339 din 18 mai 2012, astfel cum a fost modificata si completata prin Ordonanta Guvernului [nr. 38/2023](#), publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 790 din 1 septembrie 2023, Agentia Nationala de Integritate poate lua cunostinta de datele inscrise in actele de stare civila, adresandu-se in acest scop autoritatilor cu competente in domeniul evidentei persoanelor.

31. Cu toate acestea, in Ghidul de completare a declaratiilor de avere si de interese elaborat de Agentia Nationala de Integritate se precizeaza ca persoanele care au obligatia declararii averilor trebuie sa mentioneze explicit numele si prenumele sotului si copiilor. Curtea retine insa ca acest ghid are doar rol tehnic, de indrumare, este un document lipsit de forta juridica si nu are valoare normativa, intrucat nu este un act de executare a legii si nici nu organizeaza executarea legii. Obligatiile declarantului deriva exclusiv din prevederile Legii nr. 176/2010, aceasta constituind cadrul prin raportare la care este analizata conduita destinatarilor normelor privitoare la materia in discutie. Astfel, desi aceste indrumari ale ghidului releva doar un exces de interpretare care nu isi gaseste fundamentul in textul de reglementare primara, totusi, Curtea subliniaza ca asemenea instrumente de tip soft law pot induce, tinand seama de pozitia si rolul institutional al emitentului lor, conduite de conformare din partea destinatarilor legii, chiar daca obligatiile astfel fixate nu sunt reglementate prin lege, determinand veritabile paradigme juridice contra legem, care, paradoxal, in timp, iau locul legii sau determina schimbarea acesteia; de aceea, este axiomatic ca autoritatile administrative sa se plaseze in sfera aplicarii legii si nu a legiferarii pe cale de interpretare (cu privire la notiunea de paradigma juridica, a se vedea, *mutatis mutandis* Decizia nr. 26 din 16 ianuarie 2019, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 193 din 12

martie 2019, paragraf 133). In aceste conditii, Curtea va analiza daca textul astfel interpretat de Agentia Nationala de Integritate respecta exigentele art. 26 din Constitutie.

32. Curtea observa ca numele si prenumele unei persoane reprezinta informatii referitoare la date cu caracter personal, indiferent daca, intr-o situatie data, sunt sau nu suficiente pentru identificarea persoanei (a se vedea in acest sens, Decizia [nr. 37](#) din 7 decembrie 2015, pronuntata de Inalta Curte de Casatie si Justitie - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 51 din 25 ianuarie 2016).

33. In aceste coordonate, Curtea Constitutionala retine cele statuate de Curtea de Justitie a Uniunii Europene in Hotararea din 1 august 2022, pronuntata in cauza C-184/20, in sensul ca dreptul european [mai exact articolul 7 litera (c) din Directiva 95/46/CE a Parlamentului European si a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protectia persoanelor fizice in ceea ce priveste prelucrarea datelor cu caracter personal si libera circulatie a acestor date si articolul 6 alineatul (1) primul paragraf litera (c) si alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2016/679 privind protectia persoanelor fizice in ceea ce priveste prelucrarea datelor cu caracter personal si privind libera circulatie a acestor date si de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protectia datelor), citite in lumina art. 7, 8 si art. 52 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene] se opune divulgarii publice a datelor nominale referitoare la sotul, partenerul sau concubinul declarantului ori la persoanele apropiate sau cunoscute de acesta. Hotararea citata a fost data in legatura cu legislatia lituaniana care impunea in sarcina oricarui director al unei institutii care primeste fonduri publice obligatia de a depune declaratii de interese private la autoritatea nationala desemnata cu colectarea acestor declaratii si cu verificarea continutului lor. In cuprinsul acestor declaratii, persoana vizata trebuia sa furnizeze informatii privind datele nominale si activitatile sotului, concubinului sau partenerului unui director al unei institutii care primeste fonduri publice, precum si privind rudele sau alte persoane cunoscute de catre director.

34. In lumina acestei jurisprudente a Curtii de Justitie a Uniunii Europene, Curtea Constitutionala apreciaza ca publicarea expresa a numelui si prenumelui sotului si copiilor, impreuna cu precizarea veniturilor acestora, in cadrul unei declaratii date pe propria raspundere a persoanei careia ii incumba aceasta obligatie, constituie o nesocotire a dispozitiilor art. 26 din Constitutie, care garanteaza respectul vietii private. In acelasi timp, Curtea subliniaza ca legiuitorul trebuie sa identifice o solutie legislativa adecvata, care sa permita Agentiei Nationale de Integritate sa cunoasca informatiile privitoare la averea sotului declarantului si a copiilor majori aflati in intretinerea sa, in vederea realizarii scopului legal al acesteia.

35. De asemenea, in cauza de fata, Curtea Constitutionala apreciaza, tinand cont de conceptia europeana orientata pregnant pe necesitatea protectiei datelor cu caracter personal, ca publicarea pe site-ul institutiei in cadrul careia isi desfasoara activitatea declarantul si pe cel al Agentiei Nationale de Integritate a declaratiilor de avere, conform art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010, contravine dreptului fundamental la viata privata reglementat de art. 26 din Constitutie si recunoscut la nivel international prin Declaratia Universala a Drepturilor Omului (articolul 12) si in Conventia pentru apararea a drepturilor omului si a libertatilor fundamentale (articolul 8) si in Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (articolul 7).

36. Conceptul de „viata privata“ este complex si nu poate fi definit exhaustiv. Acesta poate cuprinde multiple aspecte ale identitatii fizice si sociale ale unui individ, printre care dreptul la dezvoltare personala si dreptul de a stabili si dezvolta relatii cu ceilalti si cu lumea exterioara. Protectia datelor cu caracter personal este garantata si joaca un rol fundamental in exercitarea dreptului la respectarea vietii private si de familie. Acest din urma drept consacra, la randul sau,

un drept la o forma de autodeterminare informatională, care permite indivizilor să își invoce dreptul la viața privată în ceea ce privește datele care, deși neutre, sunt colectate, prelucrate și diseminate comunității. Pentru a determina dacă informațiile cu caracter personal pastrate de autorități implică aspecte legate de viața privată, se ține cont în mod corespunzător de contextul specific în care informațiile în cauză au fost înregistrate și pastrate, de natura înregistrărilor, de modul în care aceste înregistrări sunt utilizate și prelucrate și de rezultatele care pot fi obținute (a se vedea Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 9 martie 2023, pronunțată în Cauza L. B. împotriva Ungariei, paragrafele 102 și 103). Viața privată poate include chiar și activități de natură profesională sau comercială, iar orice persoană are dreptul la o viață privată, departe de o atenție nedorită (Hotărârea din 10 ianuarie 2019, pronunțată în Cauza Khadija Ismayilova împotriva Azerbaidjan, paragraful 139).

37. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dreptul intern trebuie să prevadă garanții adecvate pentru a preveni orice utilizare a datelor cu caracter personal care ar putea fi incompatibilă cu garanțiile prevăzute la articolul 8 din Convenție și că prelucrarea datelor cu caracter personal trebuie să țină seama de cel puțin 4 principii: limitarea la scopul urmărit, minimizarea datelor, acuratețea datelor și limitarea stocării în timp a acestora (a se vedea Hotărârea din 9 martie 2023, pronunțată în Cauza L. B. împotriva Ungariei, paragrafele 122 și 123).

38. Totodată, confidențialitatea și protecția datelor sunt drepturi consacrate în tratatele Uniunii Europene și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Astfel, Carta instituie un drept explicit la protecția datelor cu caracter personal (articolul 8), iar articolul 16 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) obligă UE să stabilească norme de protecție a datelor pentru prelucrarea datelor cu caracter personal. În acest sens, în aprilie 2016, la nivelul Uniunii Europene a fost adoptat un cadru legal exhaustiv, Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD), aplicabil pe deplin în toate statele membre ale Uniunii Europene începând cu anul 2018.

39. Astfel, este de menționat că la nivelul instituțiilor europene nu se solicită declarații de avere, ci doar așa-numite declarații de interese financiare. Într-un studiu realizat în anul 2023 de Serviciul de cercetare al Parlamentului European se arată că, dintre cele 27 de state membre ale Uniunii Europene, doar 10, în afara de România, impun membrilor parlamentelor naționale să își declare averea (Belgia, Bulgaria, Grecia, Franța, Italia, Cipru, Lituania, Polonia, Portugalia și Slovenia), iar, dintre acestea, în 3 state declarațiile de avere nu sunt aduse la cunoștința publicului prin nicio modalitate, fiind depuse la organisme competente însărcinate cu analiza acestora (Belgia, Franța, Slovenia), în altele publicarea fiind doar parțială (Cipru și Portugalia). Totodată, din același studiu reiese că 15 dintre statele membre UE nu solicită declaranților să furnizeze date referitoare la soți sau la alte rude.

40. Protecția datelor vizează protejarea oricăror informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă, considerate date cu caracter personal. Noțiunea de protecție a datelor decurge din dreptul la viața privată și ambele sunt esențiale în păstrarea și promovarea valorilor și drepturilor fundamentale.

41. Confidențialitatea (privacy) și protecția datelor cu caracter personal sunt valori care s-au conturat din ce în ce mai pregnant în ultima perioadă, necesitatea respectării acestora fiind constientizată din ce în ce mai intens în contextul progresului tehnologic fără precedent, care în domeniul tehnologiei informației a dobândit dimensiuni deosebite, dar, în același timp, a vulnerabilizat intimitatea, confidențialitatea, viața privată a persoanelor. În acest nou cadru informational, protejarea acestora se impune cu o mai mare necesitate decât până acum,

elaborarea si respectarea unor reguli pentru ocrotirea acestora definind societatile democratice, orientate spre respectarea demnitatii umane si a durabilitatii valorilor specifice acesteia.

42. In contextul social si legislativ mai sus descris, dominat de evolutia si diversificarea mijloacelor de cunoastere, cu potential masiv intruziv in viata privata, este necesara realizarea unui test de proportionalitate a masurii publicarii declaratiilor de avere pe site-urile de internet ale institutiilor si al Agentiei Nationale de Integritate, prin raportare la reperele dezvoltate de Curtea Constitutionala in jurisprudenta sa (a se vedea, de exemplu, Decizia [nr. 789](#) din 23 noiembrie 2021, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 59 din 19 ianuarie 2022, sau Decizia [nr. 88](#) din 2 martie 2023, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 345 din 25 aprilie 2023), avand in vedere ca publicarea declaratiilor de avere nu neaga, in sine, dreptul la viata privata, dar aduce atingere acestuia. Pentru a evalua intensitatea acestei atingeri se impune a se analiza daca masura publicarii urmareste un scop legitim si daca este proportionala cu scopul legitim urmarit, mai exact, daca este adecvata, necesara si asigura un just echilibru intre drepturile afectate.

43. Astfel, este de netagaduit faptul ca prevederile legale criticate in cauza de fata au fost edictate in anul 2010 in scopul prevenirii coruptiei si asigurarii transparentei vietii politice din perspectiva modului de acumulare a averilor de catre persoane aflate in pozitii de decizie in cadrul aparatului statal, urmarind, asadar, un scop legitim.

44. Publicarea pe site-ul Agentiei Nationale de Integritate si al institutiei careia ii apartine declarantul, desi este adecvata in abstracto atingerii finalitatii propuse, nu este insa necesara, in conditiile in care, potrivit art. 8 din Legea nr. 176/2010, Agentia Nationala de Integritate a fost infiintata tocmai in vederea asigurarii integritatii in exercitarea demnitatilor si functiilor publice si prevenirii coruptiei institutionale, prin exercitarea de responsabilitati in evaluarea declaratiilor de avere, a datelor si informatiilor privind averea, precum si a modificarilor patrimoniale intervenite, a incompatibilitatilor si a conflictelor de interese potientiale in care se pot afla persoanele prevazute la art. 1, pe perioada indeplinirii functiilor si demnitatilor publice.

45. Astfel, potrivit art. 10 din Legea nr. 176/2010, inspectorii de integritate desfasoara urmatoarele activitati: primesc, colecteaza, centralizeaza si proceseaza date si informatii cu privire la situatia averii existente pe durata exercitarii demnitatilor si functiilor publice, a incompatibilitatilor si a conflictelor de interese privind persoanele care ocupa functii sau demnitati publice; evalueaza declaratiile de avere si declaratiile de interese; efectueaza controlul depunerii la termen a declaratiilor de avere si a declaratiilor de interese de catre persoanele prevazute de prezenta lege; evalueaza, in conditiile prezentului capitol, diferentele semnificative, in sensul prevederilor art. 18, dintre modificarile intervenite in avere pe durata exercitarii demnitatilor si functiilor publice si veniturile realizate in aceeasi perioada; evalueaza conflicte de interese sau incompatibilitati ale persoanelor care ocupa demnitati sau functii publice; intocmesc rapoarte de evaluare in cazul in care, in urma evaluarii, identifica elemente de incalcare a legislatiei privind regimul declararii averii, al conflictelor de interese, respectiv al incompatibilitatilor, precum si, dupa caz, a legislatiei disciplinare, contraventionale sau penale; intocmesc rapoarte de evaluare in cazul in care, in urma evaluarii, nu identifica elemente de incalcare a legislatiei privind regimul declararii averii, al conflictelor de interese, respectiv al incompatibilitatilor; aplica sanctiunile si iau masurile prevazute de lege in competenta acestora.

46. Totodata, art. 10 din Legea [nr. 115/1996](#) pentru declararea si controlul averii demnitarilor, magistratilor, a unor persoane cu functii de conducere si de control si a functionarilor publici, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 263 din 28 octombrie 1996, astfel cum a fost modificata si completata prin Legea nr. 176/2010, reglementeaza infiintarea pe langa fiecare

curte de apel a unei comisii de cercetare a averilor, formata din 2 judecatori de la curtea de apel si un procuror de la parchetul care functioneaza pe langa curtea de apel. Aceasta comisie primeste rapoartele de evaluare transmise de Agentia Nationala de Integritate si, daca este cazul, pronunta o ordonanta motivata, prin care poate dispune trimiterea cauzei spre solutionare curtii de apel in raza careia domiciliaza persoana a carei avere este supusa controlului, daca se constata, pe baza probelor administrate, ca dobandirea unei cote-parti din aceasta sau a anumitor bunuri determinate nu are caracter justificat [art. 101 si art. 104 lit. a) din Legea [nr. 115/1996](#)].

47. Mai mult decat atat, Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului platit din fonduri publice, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017, institutie, la art. 33 alin. (1), regula transparentei veniturilor salariale, statuand, in acest sens, ca toate autoritatile si institutiile publice enumerate la art. 2 alin. (1) si (3) din legea mentionata vor publica la sediul propriu si pe pagina proprie de internet, in datele de 31 martie si 30 septembrie ale fiecarui an, si vor mentine publicata o lista a tuturor functiilor din autoritatile sau institutiile publice respective ce intra in categoria personalului platit din fonduri publice, cuprinzand urmatoarele: salariul de baza, solda functiei de baza/salariul functiei de baza, indemnizatia de incadrare sau indemnizatia lunara, dupa caz; tipul, baza de calcul, cota procentuala, valoarea bruta a sporurilor, compensatiilor, adaosurilor, primelor si premiilor eligibile pentru fiecare functie, precum si baza legala a acordarii acestora; valoarea anuala a voucherelor de vacanta care urmeaza sa fie acordate pentru o perioada lucrata de un an, precum si baza legala a acordarii acestora; valoarea anuala a indemnizatiei de hrana care urmeaza sa fie acordata pentru o perioada lucrata de un an, precum si baza legala a acordarii acesteia; orice alte drepturi in bani si/sau in natura, daca este cazul, precum si baza legala a acordarii acestora; orice informatii cu privire la posibile limitari ale venitului salarial, precum si baza legala a acestora.

48. Asadar, exista un cadru legal suficient, care permite realizarea scopului propus, respectiv asigurarea integritatii in exercitarea demnitatilor si functiilor publice si prevenirea coruptiei institutionale, prin exercitarea de responsabilitati in evaluarea declaratiilor de avere, a datelor si a informatiilor privind averea, precum si a modificarilor patrimoniale intervenite, a incompatibilitatilor si a conflictelor de interese potentiale in care se pot afla persoanele prevazute la art. 1 din Legea-cadru nr. 153/2017, pe perioada indeplinirii functiilor si demnitatilor publice, publicarea declaratiilor de avere pe site-ul institutiei si al Agentiei Nationale de Integritate nemaifiind necesara in aceste conditii. Prin urmare, Curtea constata ca masura aducerii la cunostinta publica a bunurilor mobile si imobile si a activelor si pasivelor financiare depaseste finalitatea legii, care poate fi indeplinita prin mecanismul juridic prevazut deja de legislatia in vigoare, asa cum s-a aratat, si, totodata nu indeplineste exigentele testului ingerintei minime asupra dreptului fundamental prevazut de art. 26 alin. (1) din Constitutie, test prin care se evalueaza caracterul necesar al masurii.

49. Ca atare, posibilitatea ca orice persoana sa acceseze aspecte detaliate ale situatiei financiare si materiale ale declarantului si familiei acestuia determina o fragilizare a securitatii persoanei, dar si a demnitatii sale, recunoscuta in art. 1 alin. (3) si (5) din Legea fundamentala, precum si a universului personal ce configureaza viata privata si de familie a acestuia, contrar [art. 26](#) din Constitutie, reveland, prin informatiile furnizate, caracteristici ale persoanei referitoare la obiceiurile de viata, deduse din felul in care utilizeaza veniturile pe care le obtine, modul in care le investeste sau le economiseste evidentiind fatete deosebit de personale din viata acestuia, care ar trebui sa fie protejate din perspectiva datelor cu caracter personal. Cu titlu exemplificativ, Curtea remarca faptul ca, prin accesarea declaratiei de avere, se poate afla public starea civila a persoanei (casatorie/divort, inclusiv modul in care s-a realizat partajul), regimul matrimonial

aplicabil, daca persoana respectiva are sau nu copii, initiala numelui tatalui declarantului (desi textul legii nu impune acest lucru, formatul electronic al declaratiei obliga declarantul sa indice si acest aspect al vietii sale private, pe care poate ca declarantul nu doreste sa il expuna daca paternitatea nu a fost stabilita/a fost tagaduita, actele de stare civila nu cuprind nicio mentiune cu privire la rubrica „Tatal“), numele rudelor de gradul I sau II daca acestea ofera un cadou/beneficiu „neuzual“ (legea ajungand sa stabileasca, astfel, ceea ce este sau nu uzual in raporturile de familie) sau adresa de domiciliu (referitor la care, desi se declara, legea nu prevede expres obligatia anonimizarii sale, cu toate ca, in practica, se anonimiza aceasta informatie). Mai mult, prin elementele sale de continut, declaratia de avere aduce atingere dreptului la viata privata al unor terte persoane, carora declarantul este obligat sa le devoaleze public numele (exemplificativ se retine: numele persoanei catre care declarantul a instrainat bunuri mobile a caror valoare depaseste 3.000 de euro fiecare si bunuri imobile instrainate in ultimele 12 luni, numele eventualilor coproprietari ai bunurilor imobile detinute, numele persoanei fizice beneficiare a unui imprumut din partea declarantului sau numele persoanei fizice care a acordat declarantului un imprumut - a se vedea in acest sens si Ghidul de completare a declaratiilor de avere si de interese antereferit).

50. Problema publicarii pe internet a declaratiilor de avere pune in discutie considerarea unor date cu caracter personal ca fiind informatii de interes public motivat de faptul ca acestea vizeaza o persoana care detine o functie/demnitate publica. Ca atare, are loc o convertire in masa a tuturor datelor cu caracter personal cuprinse in declaratia de avere in informatii de interes public, ceea ce, din perspectiva constitutionala, echivaleaza cu deplasarea artificiala a unor elemente componente si intrinseci dreptului la viata privata, reglementat de art. 26 din Constitutie, in sfera de incidenta a dreptului persoanei de a avea acces la orice informatie de interes public, reglementat de art. 31 din Constitutie. Curtea, in jurisprudenta sa, a statuat ca interventiile legislative realizate trebuie sa respecte o justa masura pentru a nu afecta echilibrul in care se afla drepturile si libertatile fundamentale, precum si elementele componente ale acestora (Decizia nr. 78 din 14 februarie 2024, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 229 din 19 martie 2024, paragraful 47). Art. 26 si 31 din Constitutie se afla in relatie de coexistenta, nu se exclud reciproc, iar prevalenta, in anumite conditii si circumstante, a unui drept nu poate conduce la eliminarea protectiei oferite de dreptul cu care acesta se afla in relatie de concurenta, ci la adaptarea acesteia. Acestea impun un echilibru intre interesul cunoasterii publice a unor informatii care sa confere incredere in conditia etica a persoanei publice/functionarului public si respectarea vietii private a acestuia.

51. Curtea retine ca datele cu caracter personal cuprinse in declaratia de avere nu pot fi prezumate de plano si ab initio ca afectand capacitatea de exercitare a unei functii publice (a se vedea in acest sens art. 14 din Legea [nr. 544/2001](#) privind liberul acces la informatiile de interes public, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 663 din 23 octombrie 2001] pentru a se considera ca intra in sfera de incidenta a art. 31 din Constitutie, o asemenea concluzie fiind in contradictie cu art. 57 din Constitutie. Prin urmare, mutarea in masa a acestor date cu caracter personal, prin efectul legii, in categoria informatiilor de interes public conduce la un dezechilibru structural si axiologic intre sferele de protectie ale art. 26 si 31 din Constitutie.

52. Livrarea unei asemenea cantitati excesive si in masa de date cu caracter personal in spatiul public, pe internet, estomparea scopului urmarit initial prin provocarea unei forme de curiozitate publica si de lecturare a acestor declaratii, expunerea declarantului unei atentii publice nerezonabile, precum si stocarea datelor si declaratiilor de avere pe un interval de timp extensiv pe internet demonstreaza cu prisosinta ca echilibrul care trebuie sa caracterizeze relatia dintre

cele doua drepturi fundamentale antereferite este afectat. Toate acestea releva o expunere si o diseminare in masa a datelor cu caracter personal pentru un numar considerabil de cetateni, creand o vulnerabilitate din perspectiva protectiei dreptului la viata privata al acestora. Practic, o baza de date cuprinzand informatii sensibile ale cetatenilor este disponibila oricand, oriunde si oricui, ceea ce echivaleaza cu inlaturarea de plano a garantiei constitutionale a protectiei datelor cu caracter personal, element intrinsec al substantei dreptului la viata privata al persoanei.

53. In aceste conditii, Curtea apreciaza ca dispozitiile criticate nu asigura un just echilibru intre cele doua drepturi fundamentale aflate in concurenta. Astfel, nevoia de informare a publicului si necesitatea controlului averilor nu pot conduce la o ingerinta disproportionata in viata privata a persoanelor asupra carora poarta obligatia de declarare a averilor, in contextul mai sus aratat fiind justificat sa primeze obligatia constitutională a autoritatilor statale de a nu aduce atingere vietii private.

54. Ca atare, Curtea retine ca, in principiu, persoanele care au, potrivit legii, obligatia de a depune anual declaratii de avere sunt fie numite in respectivele functii, prin concurs/examen, fie numite printr-o decizie politica a unei autoritati ori alese prin vot de catre cetateni. In cazul acestora din urma, datorita caracterului electiv al functiei detinute sau a naturii deciziei politice de numire, Curtea considera ca este justificat un control al publicului, pe considerentul ca persoana respectiva a fost propulsata intr-o functie de demnitate publica prin alegere sau numire politica (a se vedea in acest sens si Decizia de inadmisibilitate din 25 octombrie 2005, pronuntata de Curtea Europeana a Drepturilor Omului in Cauza Wypych impotriva Poloniei). In schimb, in ceea ce priveste functiile obtinute prin concurs/examen o astfel de expunere publica nu isi gaseste justificarea, din moment ce, asa cum s-a aratat, exista posibilitati legale pentru evaluarea declaratiei de avere depuse.

55. Curtea retine ca problematica din cauza de fata a format obiectul preocuparii si pentru alte jurisdictii constitutionale. Astfel, de exemplu, Curtea Constitutionala a Italiei a examinat constitutionalitatea unor prevederi legale cuprinse in Decretul-lege nr. 33 din 14 martie 2013 referitor la reorganizarea legislatiei privitoare la dreptul de acces la informatii publice si obligatia de dezvaluire, transparenta si diseminare a informatiilor de catre administratiile publice, care impuneau obligatia de publicare a datelor fiscale privind veniturile, activele, implicarea si actiunile in societati comerciale ale tuturor celor care detin functii de conducere in cadrul administratiilor publice, obligatie extinsa si la sotii si rudele acestora pana la gradul al doilea. Prin Decizia nr. 20 din 23 ianuarie 2019, Curtea Constitutionala a Italiei a remarcat ca problema consta in echilibrarea a doua drepturi: dreptul la confidentialitatea datelor cu caracter personal, inteles ca dreptul de a controla raspandirea informatiilor despre sine, si dreptul cetatenilor de a avea liber acces la datele si informatiile detinute de catre autoritatile publice, in contextul digitalizarii, care sporeste atat amenintarile la adresa securitatii personale, cat si capacitatea de a oferi acces si de a circula informatii.

56. Instanta italiana de contencios constitutional a folosit testul de proportionalitate pentru a aprecia asupra constitutionalitatii optiunii legislative criticate si a observat ca prevederea are un scop legitim, respectiv acela de a oferi o supraveghere publica asupra utilizarii fondurilor publice si indeplinirii functiilor publice, ca masura anticoruptie, insa prevederea critica nu are un caracter necesar, neindeplinind exigentele ingerintei minime. Aceasta, deoarece exista solutii alternative la cea analizata, care pot echilibra atat cerintele de confidentialitate, cat si cele de transparenta, ca, de exemplu, predeterminarea unor praguri de venit care trebuie depasite pentru a declansa obligatia de publicare, difuzarea anonimata a datelor, precum si simpla inregistrare a declaratiilor personale la autoritatea de supraveghere competenta. Curtea Constitutionala a Italiei

a precizat ca nu este de competenta sa indicarea celei mai bune solutii pentru echilibrarea drepturilor contradictorii, alegerea instrumentului considerat a fi cel mai potrivit incadrandu-se in puterea de apreciere a legiuitorului.

57. De asemenea, Curtea Constitutionala a Italiei a apreciat ca nu poate fi acordata o prioritate automata obiectivului de transparenta fata de dreptul la protectia datelor cu caracter personal. Datele referitoare la venituri si avere, altele decat remuneratia si plata aferente sarcinilor lor de serviciu, nu sunt neaparat legate direct de indeplinirea rolului care le este incredintat acestor persoane. Mai degraba, acestea ofera o reprezentare analitica a circumstantelor financiare personale ale partilor interesate si rudelor lor cele mai apropiate, fara ca aceste obligatii de transparenta sa fie justificate prin invocarea necesitatii sau oportunitatii de a face o contabilitate/o raportare catre cetateni a fiecarui aspect al situatiei financiare si sociale, asa cum se procedeaza in cazul persoanelor cu functii politice, in scopul mentinerii raportului de incredere care alimenteaza consensul popular pe parcursul indeplinirii mandatului lor.

58. Totodata, instanta constitutionalitaliana a considerat ca obligatia de a publica declaratiile in discutie este disproportionata fata de scopul principal urmarit, acela de a combate coruptia in administratia publica, iar publicarea unor astfel de cantitati masive de date nu faciliteaza in niciun caz cautarea informatiilor care sunt cele mai relevante pentru scopurile stabilite (respectiv in scopul detinerii de informatii autentice, pentru scopuri care includ combaterea coruptiei) fara utilizarea unor instrumente puternice de procesare, pe care nu este rezonabil sa se presupuna ca cetatenii le au la dispozitie.

59. Mai mult, Curtea Constitutionala a Italiei a apreciat ca restrangerea dreptului la protectia datelor cu caracter personal nu are ca efecte o crestere comparabila a protectiei dreptului compensatoriu al cetatenilor de a fi corect informati si nici a interesului public de a preveni coruptia si de a se opune acesteia, iar indexarea si cautarea gratuita a datelor cu caracter personal publicate pe web, cu ajutorul motoarelor de cautare larg utilizate, nu sunt in concordanta cu scopurile de a promova o constientizare corecta a conduitei celor care detin posturi de conducere in administratia publica si a modalitatilor in care resursele publice sunt folosite. Mai degraba, aceste forme de dezvaluire risca sa permita gasirea „aleatorie“ a datelor cu caracter personal, promovand, in plus, forme de cercetare care sunt inspirate exclusiv de nevoia de a satisface simpla curiozitate a celui care le acceseaza.

60. De altfel, sub acest ultim aspect, insasi Curtea Europeana a Drepturilor Omului a statuat, in jurisprudenta sa, ca, avand in vedere progresele tehnologiei informatiei si posibilitatile tot mai mari de prelucrare a datelor cu caracter personal datorita automatizarii, exista o stransa relatie intre protectia vietii private, prin intermediul art. 8 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, si protectia datelor cu caracter personal. Instanta europeana de

contencios al drepturilor omului a interpretat acest concept ca protectie a autonomiei personale impotriva amestecurilor excesive din partea subiectelor private si publice (Hotararea din 16 februarie 2000, pronuntata in Cauza Amann impotriva Elvetiei si Hotararea din 6 aprilie 2010, pronuntata in Cauza Flinkkila si altii impotriva Finlandei).

61. De asemenea, in Hotararea din 8 noiembrie 2016, pronuntata in Cauza Magyar impotriva Ungariei, Curtea Europeana a Drepturilor Omului a observat ca interesul care sta la baza accesului la date cu caracter personal in scopuri de interes public „nu poate fi redus la setea publicului de informare despre viata privata a altora sau la dorinta unui public de senzationalism sau chiar voyeurism“, paragraful 162).

62. Curtea retine, de asemenea, si Decizia Consiliului Constitutional Francez nr. 2013-676 DC

din 9 octombrie 2013 referitoare la Legea privind transparenta in viata publica, prin care s-a constatat neconstitutionalitatea prevederilor care impuneau publicarea declaratiilor de avere ale alesilor locali si a declaratiilor de avere si de interese ale persoanelor care nu exercita un mandat electiv (membri ai autoritatilor administrative independente, membri ai cabinetelor ministeriale, inalti functionari publici etc.). Consiliul Constitutional Francez a apreciat ca aceasta publicitate, pentru persoanele care nu exercita functii electiv sau ministeriale, ci responsabilitati de natura administrativa si care nu sunt alese, este fara legatura directa cu obiectivul urmarit si submineaza in mod disproportionat dreptul la respectarea vietii private al acestor persoane. Pe de alta parte, Consiliul Constitutional Francez a hotarat ca legiuitorul poate prevedea ca declaratiile de interese ale membrilor Guvernului, deputatilor, senatorilor si ale tuturor alesilor locali reglementati de lege sa fie facute publice de catre Inalta Autoritate pentru Transparenta Vietii Publice, in considerarea caracterului electiv al acestor functii si a prerogativelor lor.

63. In fine, Curtea precizeaza ca din studiul legislatiei comparate in materia declaratiilor de avere rezulta ca nu exista o uniformitate cu privire la modul de reglementare a acestei problematice, dar numitorul comun al legislatiei si al jurisprudentei rezultate din aplicarea acesteia il constituie preocuparea pentru asigurarea unui nivel de protectie a drepturilor celor care, potrivit legii, trebuie sa isi declare averea, astfel incat sa existe un echilibru intre continutul declaratiei de avere si drepturile persoanelor stabilite prin lege sa depuna o asemenea declaratie. Varietatea de solutii legislative pentru care statele europene au optat in ceea ce priveste problematica in discutie poate reprezenta un argument in sensul ca statul roman are posibilitatea sa reglementeze in maniera pe care o considera adecvata, cu respectarea dreptului la viata privata, fara sa fie constrans sa impuna obligatii atat de intruzive in viata privata si de familie a declarantului. Astfel, de exemplu, in Belgia declaratia de avere se pastreaza in plic inchis; in Franta declaratia de avere este nepublica, cu exceptia celei a membrilor Guvernului, a senatorilor, a deputatilor, a membrilor Parlamentului European, a membrilor Colegiului Inaltei Autoritati pentru Transparenta Vietii Publice, a presedintelui Republicii, a candidatilor la functia de presedinte; in Germania nu exista obligatia functionarilor publici de a-si declara averea; in Portugalia declaratia de avere poate fi consultata in mod liber de orice cetatean; in Slovenia declaratia de avere este disponibila public in partea referitoare la veniturile si bunurile obtinute in perioada ocuparii unei functii publice sau a desfasurarii unei activitati si in termen de un an de la incetarea functiei sau activitatii.

64. Curtea subliniaza ca sistemul romanesc privind regimul declaratiilor de avere este unul dintre cele mai intruzive in privinta vietii private din spatiul european, oferind cele mai putine garantii de protectie a acesteia. Toate considerentele mai sus dezvoltate pledeaza nu pentru eliminarea obligatiei persoanelor prevazute de lege de a da declaratii de avere, ci doar pentru ca aceste declaratii sa nu mai fie publice, urmand ca ele sa fie inaintate Agentiei Nationale de Integritate, care sa le gestioneze potrivit competentelor prevazute de lege. Asadar, intr-un stat de drept verificarea standardelor de integritate tine de controlul institutional, realizat prin autoritatea mentionata, care este inzestrata, potrivit legii, cu prerogative care ii asigura eficienta in asigurarea standardelor de integritate. In acest sens, Curtea retine ca acest organism este Agentia Nationala de Integritate, care a fost infiintata ca urmare a Deciziei Comisiei Europene [nr. 928](#) din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare si de verificare a progresului realizat de Romania in vederea atingerii anumitor obiective de referinta specifice in domeniul reformei sistemului judiciar si al luptei impotriva coruptiei, publicata in Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 339 din 2006, fiindu-i conferite responsabilitati in domeniul verificarii patrimoniului, al incompatibilitatilor si al conflictelor de interese potentiale, precum si

capacitatea de a adopta decizii obligatorii care sa poata duce la aplicarea unor sanctiuni disuasive (a se vedea si paragrafele 45 si 46 din prezenta decizie). Curtea de Justitie a Uniunii Europene a statuat ca Legea [nr. 176/2010](#) pune in aplicare al doilea obiectiv de referinta care figureaza in anexa la Decizia 2006/928/CE din 13 decembrie 2006 a Comisiei de stabilire a unui mecanism de cooperare si de verificare a progresului realizat de Romania in vederea atingerii anumitor obiective de referinta specifice in domeniul reformei sistemului judiciar si al luptei impotriva coruptiei, publicata in Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 354 din 14 decembrie 2006, iar, in considerarea acesteia, din deciziile imperative ale Agentiei Nationale de Integritate este necesar sa rezulte sanctiuni disuasive (Hotararea din 4 mai 2023, pronuntata in Cauza C-40/21, paragraful 60), sens in care Curtea observa ca prezenta decizie nu examineaza sanctiunile stabilite de lege, iar Agentia Nationala de Integritate isi prezerva toate competentele si prerogativele care ii permit sa isi desfasoare activitatea in mod eficient si in coordonatele legii, aspecte subliniate si de evaluarile Comisiei Europene in perioada de aplicare a MCV.

65. Totodata, Curtea retine ca, in anul 2023, Comisia Europeana, avand in vedere ca toate obiectivele de referinta stabilite in Decizia 2006/928/CE au fost indeplinite in mod satisfactor, a apreciat ca nu se mai justifica mentinerea mecanismului mentionat, astfel ca a adoptat Decizia (UE) 2023/1.786 a Comisiei din 15 septembrie 2023 de abrogare a Deciziei 2006/928/CE de stabilire a unui mecanism de cooperare si de verificare a progresului realizat de Romania in vederea atingerii anumitor obiective de referinta specifice in domeniul reformei sistemului judiciar si al luptei impotriva coruptiei, publicata in Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 229/94 din 18 septembrie 2023. In acest context si tinand seama de competentele Agentiei Nationale de Integritate, constatarea neconstitutionalitatii obligatiei de publicare pe site-ul de internet al acesteia, precum si pe cel al institutiei in care declarantul isi desfasoara activitatea, a declaratiei de avere este o expresie a unei realitati adaptate stadiului actual de evolutie a societatii romanesti, in care valorile democratiei s-au consolidat si au fost constientizate la nivel larg, iar protectia datelor cu caracter personal reprezinta un reper constitutional esential, in special in contextul dezvoltarii fara precedent a tehnologiilor informationale de tipul inteligentei artificiale si al proliferarii amenintarilor la adresa securitatii juridice a persoanei prin utilizarea la scara larga a acestor informatii sensibile.

66. Ca atare, textul Constitutiei se opune unei prelucrari in masa a datelor cu caracter personal prin publicarea declaratiilor de avere cu consecinta expunerii persoanei unei nejustificate atentii publice. Curtea subliniaza ca dezvoltarea tehnologiilor de inteligenta artificiala face posibila crearea unor modele si tipare comportamentale personalizate in raport cu fiecare declarant in parte, ceea ce, coroborat cu abundenta informatiilor private devoalate, prin efectul legii, in spatiul public, prezinta un risc in sensul desconsiderarii demnitatii umane si a individualitatii persoanei, fragilizand pana la anulare protectia constitutională de care aceasta trebuie sa se bucure in privinta vietii sale private.

67. In conditiile expuse, in considerarea celor retinute de Curtea Europeana a Drepturilor Omului in Decizia de inadmisibilitate din 25 octombrie 2005 pronuntata in Cauza Wypych impotriva Poloniei, legiuitorul are o marja de apreciere in sensul de a reglementa, in ceea ce priveste persoanele care ocupa functii de demnitate publica (alese sau numite), o declaratie publica de interese financiare al carei continut sa valorifice elementele de incadrare a intereselor lor financiare/patrimoniale in anumite segmente si praguri valorice, fara a fi detaliate, pentru ca orice detaliu poate conduce la identificarea si raspandirea in spatiul public a unor date cu caracter personal. In schimb, pentru toate demnitatile si functiile publice declaratia de avere se va transmite numai Agentiei Nationale de Integritate.

68. In concluzie, Curtea constata ca prevederile art. 3 alin. (2) din Legea [nr. 176/2010](#) incalca dispozitiile art. 1 alin. (5) cu referire la principiul legalitatii, iar prevederile art. 12 alin. (6) din aceeași lege incalca dispozitiile art. 26 alin. (1) privind viața privată și cele ale art. 147 alin. (4) din Constituție referitoare la obligativitatea deciziilor Curtii Constitutionale.

69. Având în vedere ca, potrivit art. 31 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, în caz de admitere a excepției, Curtea se va pronunța și asupra constituționalității altor prevederi din actul atacat, de care, în mod necesar și evident, nu pot fi disociate prevederile menționate în sesizare, se impune, în raport cu art. 26 alin. (1) și art. 147 alin. (4) din Constituție, și admiterea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 6 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 176/2020, care au următorul conținut normativ: „Persoanele responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese au obligația să se înregistreze în această calitate pe e-DAI și au următoarele atribuții: (...) d) asigură afișarea și menținerea declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese, prevăzute în anexele nr. 1 și 2, pe pagina de internet a instituției, în termen de cel mult 30 de zile de la primire, prin anonimizarea adresei imobilelor declarate, cu excepția localității unde sunt situate, adresei instituției care administrează activele financiare, a codului numeric personal, precum și a semnăturii olografe. Declarațiile de avere și declarațiile de interese se pastrează pe pagina de internet a instituției și a Agenției pe toată durata exercitării funcției sau mandatului și 3 ani după încetarea acestora și se arhivează potrivit legii;”.

70. Curtea observă că prezenta decizie nu reprezintă un reviriment jurisprudențial, ci o continuare a liniei sale jurisprudențiale impuse prin deciziile [nr. 415](#) din 14 aprilie 2010 și [nr. 1.018](#) din 19 iulie 2010. Într-adevăr, în jurisprudența sa au existat decizii ulterioare acestora care au vizat caracterul public al declarațiilor de interese (Decizia [nr. 204](#) din 29 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 13 iunie 2013, Decizia [nr. 207](#) din 29 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 363 din 18 iunie 2013, Decizia [nr. 316](#) din 18 iunie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 20 august 2013, Decizia nr. 495 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 857 din 24 noiembrie 2014, paragraful 24, Decizia [nr. 385](#) din 27 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 530 din 16 iulie 2015, paragraful 19, sau Decizia [nr. 680](#) din 20 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 25 din 14 ianuarie 2016, paragraful 27), prin care Curtea a statuat că „soluția legislativă a publicării declarațiilor de interese este justificată prin prisma scopului legal al Agenției Naționale de Integritate de asigurare a integrității în exercitarea demnităților și funcțiilor publice și prevenire a corupției instituționale, iar pe de altă parte, ca publicarea acestor declarații se realizează, potrivit art. 6 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 176/2010, prin anonimizarea datelor cu caracter personal, fiind astfel asigurate garanții împotriva unor ingerințe arbitrare. În aceste condiții, Curtea a constatat că fiind neîntemeiată critica privind încălcarea dispozitiilor art. 26 din Constituție și art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”. De asemenea, prin Decizia [nr. 309](#) din 5 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 581 din 4 august 2014, Curtea a menționat tale quale caracterul public al declarațiilor de avere și interese, având în vedere cuprinsul normativ al textului analizat, dar, în realitate, decizia se referă la declarația de interese, pentru că obiectul cauzei care a determinat ridicarea respectivei excepții viza aspecte care țineau de situația de incompatibilitate în care s-a aflat autorul excepției soluționate cu acel prilej, și nu de ipoteza declarării/nedeclarării averii. Prin urmare, această decizie nu prezintă niciun fel de relevanță în coordonatele cauzei de față. În același sens, Curtea observă că în cauza soluționată prin Decizia nr. 309 din 5 iunie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal a respins cererea

de sesizare a Curtii Constitutionale cu dispozitiile Legii nr. 176/2010 referitoare la activitatea de evaluare a declaratiilor de avere efectuata de inspectorii de integritate si a investit instanta de contencios constitutional doar cu examinarea dispozitiilor legale cuprinse in Legea nr. 176/2010 privitoare la declaratia de interese (a se vedea Incheierea din 12 noiembrie 2013, pronuntata de Inalta Curte de Casatie si Justitie - Sectia de contencios administrativ si fiscal in Dosarul nr. 1.934/54/2011).

71. Apreciind ca, in societatea romaneasca, atat prezenta institutionala a Agentiei Nationale de Integritate, cat si legislatia privind declararea patrimoniului celor care ocupa functii publice stabilite de lege sunt deopotriva necesare si democratice, Curtea, examinand sesizarea, legea, dreptul comparat si jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului si a Curtii de Justitie a Uniunii Europene, in raport cu dispozitiile Constitutiei, considera ca fiind necesara elaborarea unei legislatii actualizate si raportate la evolutia societatii, cu determinarea sferei persoanelor obligate la depunerea declaratiei de avere si a celei de interese, cu pastrarea scopurilor si finalitatilor pe care le va stabili Parlamentul in opera sa de legiferare in acest domeniu. Tinand cont de faptul ca fenomenul coruptiei si al practicilor asociate acesteia la nivel politic, birocratic si administrativ trebuie in continuare prevenit si combatut, legiuitorul are obligatia de a elabora un cadru normativ eficient care sa permita indeplinirea standardelor de integritate specifice unui stat de drept. In acest sens, Curtea subliniaza necesitatea sistematizarii si codificarii legislatiei in materie si a elaborarii si adoptarii unui cod de integritate si transparenta in exercitarea functiilor publice.

72. Totodata, Curtea subliniaza ca prezenta decizie produce efecte doar pentru viitor si nu priveste declaratiile de avere depuse anterior publicarii acesteia in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I. Revine legiuitorului, asa cum s-a aratat supra, competenta de a pune de acord prevederile ce au format obiectul controlului de constitutionalitate cu dispozitiile Constitutiei.

73. In final, Curtea reaminteste considerentele de principiu statuate prin Decizia Plenului Curtii Constitutionale nr. 1

din 17 ianuarie 1995, precitata, privind obligativitatea deciziilor sale pronuntate in cadrul controlului de constitutionalitate, potrivit carora puterea de lucru judecat ce insoteste actele juridictionale, deci si deciziile Curtii Constitutionale, se ataseaza nu numai dispozitivului, ci si considerentelor pe care se sprijina acesta.

74. Pentru considerentele expuse mai sus, in temeiul [art. 146](#) lit. d) si al [art. 147](#) alin. (4) din Constitutie, precum si al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) si al art. 29 din Legea [nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi, in ceea ce priveste dispozitiile art. 3 alin. (2) din Legea [nr. 176/2010](#), si cu majoritate de voturi, in ceea ce priveste dispozitiile art. 6 alin. (1) lit. d) si ale art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010,

CURTEA CONSTITUTIONALA

In numele legii

DECIDE:

1. Admite exceptia de neconstitutionalitate ridicata de Dumitrita Laura Chitan in

Dosarul nr. 45/301/2018 al Tribunalului Bucuresti - Sectia a II-a contencios administrativ si fiscal si constata ca dispozitiile art. 3 alin. (2) din Legea [nr. 176/2010](#) privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea Legii [nr. 144/2007](#) privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si pentru modificarea si completarea altor acte normative sunt constitutionale in masura in care nu se refera si la drepturile si obligatiile sotului/sotiei declarantului, precum si ale copiilor majori aflati in intretinerea acestuia.

2. Admite exceptia de neconstitutionalitate ridicata de aceeasi autoare in acelasi dosar al aceleiasi instante si constata ca dispozitiile art. 6 alin. (1) lit. d) si art. 12 alin. (6) din Legea [nr. 176/2010](#) privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea Legii [nr. 144/2007](#) privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si pentru modificarea si completarea altor acte normative sunt neconstitutionale.

Definitiva si general obligatorie.

Decizia se comunica celor doua Camere ale Parlamentului, Guvernului si Tribunalului Bucuresti - Sectia a II-a contencios administrativ si fiscal si se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Pronuntata in sedinta din data de 29 mai 2025.

PRESEDINTELE CURTII CONSTITUTIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Valentina Barbateanu

OPINIE CONCURRENTA

In acord cu solutia de admitere pronuntata de Curtea Constitutionala cu privire la dispozitiile art. 3 alin. (2) din Legea [nr. 176/2010](#) privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea Legii [nr. 144/2007](#) privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si pentru modificarea si completarea altor acte normative, prin care a constatat ca dispozitiile antereferite sunt constitutionale in masura in care nu se refera si la drepturile si obligatiile sotului/sotiei declarantului, precum si ale copiilor majori aflati in intretinerea acestuia, consideram ca se impunea ca solutia sa fie retinuta prin raportare la prevederile art. 26 alin. (1) din Constitutie cu referire la viata intima, familiala si privata, pentru argumentele ce vor fi prezentate in continuare:

1. Potrivit art. 26 alin. (1) din Constitutie, autoritatile publice trebuie sa respecte si sa ocroteasca viata intima, familiala si privata. Totodata, libera dezvoltare a personalitatii umane si demnitatea omului, valori consacrate in art. 1 alin. (3) din Constitutie, nu pot fi concepute fara respectarea si ocrotirea vietii private. Dreptul la respectul si ocrotirea vietii intime, familiale si private face parte din categoria drepturilor si libertatilor fundamentale, fiind expres prevazut si in art. 8 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, prevedere ce impune, in principal, obligatia negativa din partea autoritatilor statului de a nu face nimic de natura a stanjeni exercitiul dreptului la viata privata.

2. In jurisprudenta Curtii Constitutionale s-a retinut ca Legea fundamentala nu defineste notiunea de viata intima, familiala si privata, insa in jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului [Cauza Niemetz impotriva Germaniei (1992)] s-a decis ca protectia vietii private nu acopera doar sfera intima a relatiilor personale, ci si „dreptul individului de a lega si dezvolta relatii cu semenii sai“, aceasta deoarece „ar fi prea restrictiva limitarea notiunii de viata privata la un cerc interior in care individul isi traieste viata personala asa cum crede de cuviinta“. Prin urmare, in sensul jurisprudentei Curtii Europene, elementul definitoriu al dreptului la viata intima, familiala si privata se refera la sfera relatiilor interumane (Decizia [nr. 239](#) din 10 mai 2005, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 540 din 24 iunie 2005).

3. Totodata, in Decizia nr. 204 din 31 martie 2015, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, paragraful 45, instanta de contencios constitutional a constatat ca nici prevederile Constitutiei, nici Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale nu interzic consacrarea legislativa a ingerintei autoritatilor statului in exercitarea dreptului la viata intima, familiala si privata. Astfel, pentru a raspunde exigentelor art. 8 paragraful 2 din Conventie, o astfel de ingerinta trebuie sa fie prevazuta de lege, sa urmareasca unul dintre scopurile legitime mentionate in text, respectiv securitatea nationala, siguranta publica, bunastarea economica a tarii, apararea ordinii si prevenirea faptelor penale, protejarea sanatatii sau a moralei, ori protejarea drepturilor si libertatilor altora, si sa fie necesara intr-o societate democratica pentru atingerea scopului respectiv. In plus, in conformitate cu jurisprudenta in materie a Curtii Europene a Drepturilor Omului, actul normativ care reglementeaza masuri de natura sa produca ingerinte in exercitarea dreptului la viata privata si de familie trebuie sa contina garantii adecvate si suficiente pentru a proteja persoana de eventualul comportament arbitrar al autoritatilor statale. In acest sens sunt, spre exemplu, Hotararea din 6 septembrie 1978, pronuntata in Cauza Klass si altii impotriva Germaniei, paragraful 55, sau Hotararea din 26 aprilie 2007, pronuntata in Cauza Dumitru Popescu impotriva Romaniei, paragraful 65.

4. In ceea ce priveste publicarea declaratiilor de avere si de interese, inca din anul 2010 Curtea Constitutionala a constatat ca obligatia prevazuta de lege de a se publica declaratiile de avere si de interese pe paginile de internet ale entitatilor unde persoanele care, in conformitate cu prevederile legale, au obligatia de a le depune, precum si transmiterea acestora catre Agentia Nationala de Integritate in vederea publicarii pe pagina de internet a acesteia nesocotesc dreptul la respectul si ocrotirea vietii private, consacrat prin art. 26 din Legea fundamentala, precum si prin art. 8 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, prin expunerea nejustificata in mod obiectiv si rational, pe pagina de internet, a datelor referitoare la averea si interesele persoanelor ce au, potrivit legii, obligatia de a depune declaratii de avere si de interese (Decizia [nr. 415](#) din 14 aprilie 2010, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 294 din 5 mai 2010).

5. In acest context, problema care s-a pus in prezenta cauza priveste examinarea constitutionalitatii declararii drepturilor si obligatiilor sotului/sotiei declarantului, precum si ale copiilor majori aflati in intretinerea acestuia. Or, neconstitutionalitatea textului de lege criticat se constata inclusiv din perspectiva incalcarii vietii private a sotului, care trebuie avuta in vedere chiar si in cadrul mai larg al vietii de familie, in care fiecare dintre sotii, precum si ceilalti membri ai familiei trebuie sa isi pastreze propria individualitate, fiind necesare recunoasterea si respectarea vietii private de care acestia, in mod particular, trebuie sa beneficieze.

6. De altfel, in considerarea unei asemenea valorificari a atributelor proprii vietii private a fiecaruia dintre sotii, care cuprinde si o componenta financiara si materiala, a fost instituit prin

actualul Cod civil regimul matrimonial al separatiei de bunuri (art. 360), ipoteza care se poate ivi in practica si care poate justifica refuzul sotului de a comunica celui alt sot veniturile proprii.

7. Tot astfel, exista situatii in care veniturile obtinute de sot sunt protejate de o clauza de confidentialitate, care se impune si cu privire la declarant, in sensul ca acesta din urma, chiar in calitate de sot, nu va avea dreptul sa cunoasca aceste venituri, astfel ca survine, intr-o astfel de situatie, consecutiv, imposibilitatea comunicarii acestor date in vederea completarii declaratiei de avere, pentru ca venitul confidential nu va putea fi cunoscut de declarant, in calitate de sot al persoanei care obtine veniturile aflate sub protectia confidentialitatii, aceasta facand parte dintre modalitatile de evitare a destainuirii respectivului venit.

8. Astfel de imprejurari, redate exemplificativ, constituie impedimente insurmontabile in realizarea obligatiei declararii pe propria raspundere inclusiv a veniturilor sotului declarantului.

9. Asadar, desi prin deciziile [nr. 651](#) din 15 decembrie 2022 si [nr. 689](#) din 12 decembrie 2023, Curtea Constitutionala a apreciat ca sustinerile similare celor formulate in cauza de fata, referitoare la ipoteza in care sotul poate refuza solicitarea celui alt sot de a-i comunica veniturile obtinute, constituie aspecte privind aplicarea legii la cazurile concrete deduse judecatii, iar nu veritabile critici de neconstitutionalitate, totusi realitatea demonstreaza ca acestea pot interveni frecvent in practica, punand persoana declarantului in postura de dependenta fata de vointa discretionara a unei alte persoane, respectiv sot/sotie, copil major aflat in intretinerea sa, care ii poate bloca titularului obligatiei de declarare a veniturilor posibilitatea reala de a se conforma dispozitiilor legale.

10. Totodata, se nesocoteste dreptul la viata intima, familiala si privata al sotului/sotiei declarantului si din perspectiva faptului ca este posibil ca acesta/aceasta sa nu fie persoana publica in sensul Legii [nr. 176/2010](#), astfel incat sa fie obligat/a la declararea averii. Or, garantia oferita atat de Constitutia Romaniei, cat si de Curtea Europeana a Drepturilor Omului este destinata, in primul rand, sa asigure dezvoltarea, fara interferente externe, a personalitatii fiecarui individ in relatiile cu semenii sai. Exista, asadar, o interactiune intre individ si terti, care, chiar si intr-un context public, poate fi o chestiune de viata privata. O persoana privata necunoscuta publicului poate pretinde o protectie speciala a dreptului sau la viata privata, inasa nu acelasi lucru se intampla in cazul persoanelor publice. Notorietatea sau functia unei persoane nu poate justifica in niciun caz hartuirea mediatica ori dezvaluirea detaliilor din viata privata a sotului/sotiei declarantului.

11. Pentru toate aceste motive, se impunea constatarea neconstitutionalitatii prevederilor art. 3 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, ca urmare a incalcarii dispozitiilor art. 26 alin. (1) din Constitutie, pe langa cele ale art. 1 alin. (5) din Constitutie.

12. Mai mult decat atat, se constata ca autoarea exceptiei de neconstitutionalitate critica textul de lege de mai sus din perspectiva incalcarii dispozitiilor constitutionale ale art. 26 si 44 din Legea fundamentala, iar motivarea deciziei Curtii din prezenta cauza se refera la incalcarea dispozitiilor art. 1 alin. (5) din Constitutie. Or, in jurisprudenta constanta a Curtii s-a retinut ca odata constatata neconstitutionalitatea unei prevederi legale, instanta constitutionala are competenta de a se raporta si la un alt text de referinta aflat in legatura directa cu problema de drept constitutional analizata (a se vedea, spre exemplu, Decizia [nr. 447](#) din 29 octombrie 2013, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013). Doar in aceste conditii Curtea este competenta sa efectueze controlul de constitutionalitate si prin raportare la alt text constitutional ce devine incident, din moment ce, in prealabil, a fost constatata neconstitutionalitatea dispozitiilor legale criticate in raport cu textele constitutionale invocate de autoarea exceptiei de neconstitutionalitate. Este o consecinta fireasca, ce da expresie

principiului suprematiei Constitutiei prevazut de art. 1 alin. (5) din Constitutie (a se vedea, mutatis mutandis, Decizia [nr. 100](#) din 9 martie 2004, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 261 din 24 martie 2004). Ca atare, in prezenta cauza, in prealabil, trebuie constatata neconstitutionalitatea textului de lege criticat mai intai prin raportare la prevederile art. 26 alin. (1) din Constitutie, urmand a se proceda ulterior la extinderea controlului de constitutionalitate si prin raportare la alte texte constitutionale.

13. Totodata, precizam ca solutia Curtii cu privire la dispozitiile art. 3 alin. (2) din Legea [nr. 176/2010](#), respectiv aceea a constatarii constitutionalitatii textului in masura in care nu se refera si la drepturile si obligatiile sotului/sotiei declarantului, precum si ale copiilor majori aflati in intretinerea acestuia, a fost votata in unanimitate, iar din modalitatea de redactare a minutei rezulta indubitabil faptul ca declaratia de avere si cea de interese nu se mai pot referi la sotul/sotia declarantului si la copiii majori aflati in intretinerea acestuia, astfel incat se impune eliminarea tuturor trimiterilor la acestia din cuprinsul declaratiilor.

Judecator,
Cristian Deliorga

Judecator,
Gheorghe Stan

Judecator,
Varga Attila

OPINIE SEPARATA

In opinie separata, judecatorii Livia Stanciu si Mihaela Ciochina, pentru punctul 2 din dispozitivul deciziei, cu privire la prevederile art. 6 alin. (1) lit. d) si art. 12 alin. (6) din Legea [nr. 176/2010](#) privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea Legii [nr. 144/2007](#) privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si pentru modificarea si completarea altor acte normative, in sensul ca, publicarea declaratiilor de avere si de interese pe site-ul institutiei in cadrul careia isi desfasoara activitatea declarantul si pe cel al Agentiei Nationale de Integritate nu contravine art. 26 (dreptul la viata intima, familiala si privata) din Legea fundamentala.

Prevederile mai sus expuse din Legea nr. 176/2010 au mai fost examinate anterior de Curtea Constitutionala a Romaniei, astfel ca prin Decizia [nr. 309/2014](#) a fost statuat faptul ca „solutia legislativa a publicarii declaratiilor de avere si de interese este justificata prin prisma scopului legal al Agentiei Nationale de Integritate de asigurare a integritatii in exercitarea demnitatilor si functiilor publice si prevenire a coruptiei institutionale, iar pe de alta parte, ca publicarea acestor declaratii se realizeaza, potrivit art. 6 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 176/2010, prin anonimizarea datelor cu caracter personal, fiind astfel asigurate garantii impotriva unor ingerinte arbitrare“ (paragraful 31).

Totodata, publicarea declaratiilor de avere si de interese nu incalca dreptul la viata privata,

potrivit mai multor decizii ale Curtii Europene a Drepturilor Omului:

Astfel, în Cauza Wypych împotriva Poloniei (25 octombrie 2005, cererea nr. 2.428/05), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a respins plângerea unui membru al unui consiliu local din Polonia care a refuzat să depună declarația de avere, susținând că obligația de a divulga detalii privind situația sa financiară și portofoliul de proprietăți impusă de legislație încalcă articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. CEDO a constatat că obligația de a depune declarația și publicarea online a acesteia au reprezentat într-adevăr o ingerință în dreptul la viața privată, dar că aceasta a fost justificată și că sfera cuprinzătoare a informațiilor care trebuie declarate nu a fost considerată excesiv de împovăratore.

De asemenea, CEDO „considera că tocmai acest caracter cuprinzător face realist să se presupună că dispozițiile contestate își vor atinge obiectivul de a oferi publicului o imagine rezonabil de exhaustivă a situației financiare a consilierilor ... că obligația suplimentară de a declara informații privind proprietatea, inclusiv proprietatea conjugală, poate fi considerată rezonabilă, în măsura în care este menită să descurajeze încercările de a ascunde bunuri prin simpla dobândire a acestora folosind numele sotului/sotiei unui consilier“.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a aprobat, de asemenea, publicarea și accesul pe internet la declarații, argumentând că „publicul larg are un interes legitim în a se asigura că politica locală este transparentă, iar accesul pe internet la declarații face ca accesul la astfel de informații să fie eficient și ușor. Fără un astfel de acces, obligația nu ar avea nicio importanță practică sau incidentă reală asupra gradului de informare a publicului cu privire la procesul politic“.

În plus, cetățenii au dreptul de a fi informați cu privire la aspecte ale vieții private a personalităților publice, după cum se afirmă în decizia Curtii Europene a Drepturilor Omului (Karhuvaara și Iltalehti împotriva Finlandei), limitele de ingerință în viața privată a persoanelor publice, inclusiv prin accesul la informații despre acestea, fiind mai largi în comparație cu cele ale persoanelor private fără statut public.

Pentru aceste considerente, ne exprimăm dezacordul cu privire la soluția adoptată de Curte cu votul majorității membrilor săi.

Judecatori,
Livia Stanciu
Mihaela Ciocina

OPINIE SEPARATA

În dezacord cu soluția de la punctul II al Deciziei nr. 297 din data de 29 mai 2025, adoptată cu majoritate de voturi de Curtea Constituțională în soluționarea Dosarului nr. 2.296D/2019, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispozițiile art. 6 alin. (1) lit. d) și art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010 sunt neconstituționale, formulez prezenta opinie separată, considerând că instanța de control constituțional trebuia să respingă excepția, ca neîntemeiată, pentru următoarele considerente:

1. În primul rând, Curtea Constituțională, prin raportare la obiectul Dosarului nr. 2.296D/2019

constand in plangerea contraventionala impotriva procesului-verbal al ANI prin care reclamanta - autoarea exceptiei a fost amendata pentru nedeclararea in propria sa declaratie de avere, a veniturilor sotului acesteia, obligat la respectarea unei clauze de confidentialitate semnate cu propriul angajator, trebuia sa constate ca prevederile art. 12 alin. (6) si cele ale art. 6 alin. (1) lit. d) din Legea [nr. 176/2010](#) privind publicarea declaratiilor de avere si de interese de catre Agentia Nationala de Integritate, nu au legatura cu solutionarea cauzei, iar solutia corecta ar fi fost respingerea exceptiei. In plus, autoarea exceptiei nu critica la modul general publicarea declaratiilor de avere si de interese, ci considera ca nu este suficienta anonimizarea in declaratia de avere doar a adresei imobilelor declarate, a adresei institutiei care administreaza activele financiare, a codului numeric personal si a semnaturii declarantului. Pentru a garanta efectiv respectarea dreptului la viata intima, familiala si privata, autoarea considera ca trebuie anonimizate suplimentar in declaratia de avere, in mod obligatoriu, in baza legii, si alte date cu caracter personal, respectiv locul situarii bunurilor persoanei care face declaratia de avere, numele sotului si al copiilor, precum si veniturile care fac obiectul unor clauze de confidentialitate. Totodata, desi autoarea nu critica sub niciun aspect publicarea declaratiilor de interese, decizia majoritatii sanctioneaza cu neconstitutionalitatea in integralitate, prevederile art. 6 alin. (1) lit. d) si art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010, extinzandu-si competenta inclusiv la publicarea declaratiilor de interese, acestea nefiind mentionate in obiectul sesizarii. Or, prin raportare strict la criticile autoarei, fara nicio extindere a competentei proprii cu privire la critici neinvocate, decizia Curtii in privinta publicarii declaratiilor de avere si de interese nu putea fi o decizie de neconstitutionalitate a art. 6 alin. (1) lit. d) si art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010, Curtea avand ca optiune pe calea interpretarii identificarea continutului si a garantiilor necesare protejarii drepturilor fundamentale in discutie, solutie echilibrata ce ar fi permis legiuitorului sa includa de lege ferenda in sfera de garantiile legale a unor norme legale pentru anonimizarea suplimentara si a altor informatii din cuprinsul declaratiilor de avere si de interese (exemplificativ, numele sotului/sotiei si al copiilor, unele categorii de venituri/bunuri ce fac obiectul unor clauze de confidentialitate sau a caror publicare fara anonimizare ar produce prejudicii persoanelor fizice/juridice, inclusiv sub aspectul securitatii persoanei/securitatii nationale) in functie de o serie de criterii rationale si obiective. De altfel, asa cum rezulta din textul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constitutionala decide asupra exceptiilor ridicate in fata instantelor judecatoresti sau de arbitraj comercial privind neconstitutionalitatea unei legi sau ordonante ori a unei dispozitii dintr-o lege sau dintr-o ordonanta in vigoare, care are legatura cu solutionarea cauzei in orice faza a litigiului si oricare ar fi obiectul acestuia. Astfel, asa cum a aratat in jurisprudenta sa, Curtea nu se poate substitui autorului exceptiei in ceea ce priveste formularea unor motive de neconstitutionalitate (a se vedea Decizia [nr. 373/2019](#) si Decizia [nr. 785/2011](#)). Daca ar face acest lucru, Curtea ar exercita un control de constitutionalitate din oficiu, ceea ce este inadmisibil in raport cu dispozitiile art. 146 din Constitutie. Or, raportat la continutul sesizarii care a declansat controlul de constitutionalitate pe calea exceptiei, articolele declarate neconstitutionale de majoritatea Curtii nu au fost avute in vedere de autoarea sesizarii si, pe cale de consecinta, nu ar fi trebuit sa fie avute in vedere nici de Curte.

2. In al doilea rand, solutia legislativa a declararii si publicarii declaratiilor de avere si de interese a mai fost analizata si justificata in jurisprudenta anterioara a Curtii, prin prisma scopului legal si legitim al Agentiei Nationale de Integritate, de asigurare a integritatii in exercitarea demnitatilor si functiilor publice si prevenire a coruptiei institutionale. Principiul transparentei declaratiilor de avere si de interese este singurul care poate sa asigure prevalenta

interesului public in luarea deciziilor de catre persoanele care lucreaza in cadrul functiilor si demnitatilor publice, sa garanteze impartialitatea acestor decizii si sa previna situatiile de conflict de interese, precum si aparitia si dezvoltarea coruptiei in cadrul functiei publice. In opinia noastra, publicarea acestor declaratii raspunde unui obiectiv de interes public reprezentat de consolidarea garantiilor de probitate si impartialitate a factorilor de decizie din sectorul public, a celor care ocupa functii si demnitati politice alese/numite, prevenirea conflictelor de interese si combaterea coruptiei active si pasive in sectorul public) si este o masura proportionala cu scopul legitim urmarit, garantand faptul ca functionarii statului si demnitarii publici isi indeplinesc atributiile in mod impartial si obiectiv pentru o eficienta gestionare a afacerilor publice si o buna administrare a bunurilor publice.

3. Din aceasta perspectiva, consideram ca, prin declararea neconstitutionalitatii oricarei forme de publicare a declaratiilor de avere si de interese, se elimina, pe de o parte, un standard de integritate, caracterul disuasiv al acestei masuri, dar si o garantie fundamentala a integritatii si probitatii morale a persoanelor care ocupa o functie publica si care sunt obligate potrivit legii sa depuna aceste declaratii. Apreciem ca legiuitorului ii revine rolul de a stabili deopotriva categoriile de persoane care au obligatia sa depuna declaratiile de avere si de interese, natura informatiilor din aceste declaratii, precum si modalitatea legala in care pot fi aduse la cunostinta publicului, spre informare si a organelor abilitate sa exercite controlul de integritate. In opinia noastra, publicarea declaratiilor de avere si de interese nu poate fi in sine o solutie legislativa neconstitutionala daca prin aceasta legiuitorul reuseste sa echilibreze doua drepturi fundamentale concurente, sa concilieze interesele private ale persoanelor care exercita o functie publica si interesele publice ale societatii, sa asigure in luarea deciziilor de catre functionarii publici si inaltii demnitari prevalenta interesului public, sa garanteze impartialitatea deciziilor, sa previna si sa combata coruptia la nivelul administratiei, in exercitarea functiei publice.

4. Totodata, apreciem ca decizia majoritara nu are ca efect echilibrarea rezonabila intre cele doua drepturi fundamentale concurente (dreptul la viata privata si dreptul la informare), asa cum au statuat CJUE si CEDO in jurisprudenta lor relevanta in aceasta materie, ci da prioritate in mod exclusiv unui singur drept, respectiv dreptului la viata privata, prin eliminarea in totalitate a dreptului la informare publica. Astfel, intrucat publicarea este considerata de Curte o afectare a dreptului la viata privata, coroborat cu faptul ca in decizia majoritatii nu se precizeaza nimic cu privire la necesitatea de a introduce in legislatie o serie de garantii suficiente si necesare pentru asigurarea dreptului la informare publica in materia declaratiilor de avere, exista riscul unor interpretari excesive care sa considere ca toate informatiile din declaratia de avere completata de functionarul sau demnitarul public sunt date personale care intra in sfera protectiei dreptului la viata privata. Totodata, in absenta unor considerente exprese care sa permita legiuitorului sa instituie o procedura rapida pentru accesul la informatii publice din partea celor interesati, exista riscul sa se inlature de facto posibilitatea realizarii unui control ANI pentru evaluarea declaratiilor de avere si a conflictelor de interese la sesizarea oricarei persoane fizice sau juridice, inclusiv a jurnalistilor, desi art. 12 alin. (1) din Legea nr. 176/2010 reglementeaza aceasta posibilitate. Neavand acces legal la continutul declaratiilor de avere devenite nepublice, nicio persoana fizica sau juridica nu mai poate exercita efectiv dreptul de a sesiza Agentia Nationala de Integritate in conditiile prevederilor Ordonantei Guvernului [nr. 27/2002](#) privind reglementarea activitatii de solutionare a petitiilor. Or, in jurisprudenta sa, Curtea a aratat ca eliminarea unor standarde de protectie in materia integritatii publice contravine insusi principiului statului de drept si principiului suprematiei Constitutiei si a obligativitatii respectarii

legilor, consacrate de art. 1 alin. (3) si (5) din Legea fundamentala, si vulnerabilizeaza increderea cetatenilor in autoritatile statului (a se vedea Decizia [nr. 32](#) din 23 ianuarie 2018, paragrafele 60-61).

5. In al treilea rand, solutia de neconstitutionalitate a publicarii declaratiilor de avere si de interese nesocoteste angajamentele internationale asumate prin conventiile si tratatele internationale semnate si ratificate de Romania in domeniul asigurarii integritatii in functia publica si combaterii coruptiei, respectiv:

(i)Conventia Natiunilor Unite impotriva coruptiei, adoptata prin Rezolutia 58/4 din 31 octombrie 2003 a Adunarii Generale a Organizatiei Natiunilor Unite, care a stabilit ca obiectiv promovarea si consolidarea masurilor in scopul prevenirii si combaterii coruptiei in modul cel mai eficient, precum si promovarea integritatii, responsabilitatii si buneii gestiuni a afacerilor publice si a bunurilor publice;

(ii)Conventia penala privind coruptia, adoptata de Consiliul Europei la 27 ianuarie 1999 - prin care statele semnatare au declarat coruptia - o amenintare pentru democratie, preeminenta dreptului si drepturile omului, pentru ca submineaza principiile de buna administrare, echitate si justitie sociala, denatureaza concurenta, impiedica dezvoltarea economica si pune in pericol stabilitatea institutiilor democratice si bazele morale ale societatii;

(iii)instrumentele juridice incheiate la nivelul Uniunii Europene, precum: Conventia privind lupta impotriva coruptiei care implica functionari ai Comunitatilor Europene sau functionari ai statelor membre ale Uniunii Europene - prin care statele membre s-au angajat sa incrimineze ca fapte penale formele de coruptie activa si pasiva care implica functionari publici; Directiva 95/46/CE privind protectia persoanelor fizice in ceea ce priveste prelucrarea datelor cu caracter personal si libera circulatie a acestor date care a prevazut ca: (1) este legala prelucrarea datelor cu caracter personal si atunci cand ea este necesara pentru a respecta o obligatie legala sau a duce la indeplinire o sarcina de interes public sau care rezulta din exercitarea autoritatii publice cu care este investit operatorul sau tertul caruia ii sunt comunicate datele, cu conditia ca acest interes sa nu prejudicieze interesele sau drepturile si libertatile persoanei vizate si ca (2) sub rezerva unor garantii corespunzatoare, statele membre pot prevedea, pentru un motiv de interes public important, derogari suplimentare, fie in legislatia interna, fie prin decizia autoritatii de supraveghere;

(iv) Regulamentul general privind protectia datelor nr. 679 din 27 aprilie 2016 (RGPD) a statuat in lista principiilor ca: „Prelucrarea datelor cu caracter personal ar trebui sa fie in serviciul cetatenilor. Dreptul la protectia datelor cu caracter personal nu este un drept absolut; acesta trebuie luat in considerare in raport cu functia pe care o indeplineste in societate si echilibrat cu alte drepturi fundamentale, in conformitate cu principiul proportionalitatii“;

(v) In Raportul Comisiei Europene din 2024 privind statul de drept, au fost constatate lacune in cadrul legislativ romanesc privind integritatea si s-a apreciat ca exista dificultati in respectarea si monitorizarea obligatiilor legale din cauza fragmentarii normelor privind integritatea, fiind recomandata actualizarea si codificarea legislatiei in materie in conformitate cu angajamentele asumate de Romania in cadrul Planului de redresare si rezilienta (PNRR, jalonul nr. 431). Masura publicarii declaratiilor de avere de catre ANI este una eficienta potrivit concluziilor Comisiei, fiind evidentiata solutiile legislative adoptate pentru incurajarea continuarii publicarii acestor declaratii;

(vi) Totodata, consolidarea normelor de integritate face parte din obiectivele de realizat de catre Romania in Foaia de parcurs din cadrul negocierilor pentru aderarea la Consiliul Organizatiei pentru Cooperare si Dezvoltare Economica - OCDE, un domeniu vizat de aderarea

Romaniei la OCDE fiind reprezentat chiar de „consolidarea guvernantei publice, integritatea si sporirea eforturilor de combatere a coruptiei, precum si consolidarea guvernantei corporative“. Cu referire la regimul declaratiilor de avere si de interese, Studiul OCDE privind declaratiile de avere pentru functionarii publici mentioneaza divulgarea publica completa (full public disclosure) ca standard inalt in materia transparentei declaratiilor de avere si de interese¹, care presupune publicarea tuturor informatiilor furnizate in declaratii pentru o examinare publica deschisa in cazul in care aceste declaratii indica un domeniu relativ limitat de informatii pentru publicul larg, precum si un cerc mai restrans de oficiali de rang inalt obligati la depunerea declaratiilor (de exemplu, sunt publice integral declaratiile membrilor parlamentului si ale ministrilor din Danemarca, cele ale oficialilor alesi din Bosnia si Hertegovina si din Muntenegru). In tarile in care sunt publicate declaratii cu date extinse, divulgarea catre public a unor informatii este adesea limitata, iar anumite categorii de date pot fi scutite integral de la publicare (OCDE mentioneaza ca exemple activitatile care au ca scop apararea securitatii nationale care cuprind potrivit RGPD in special, activitatile care au ca obiect protejarea functiilor esentiale ale statului si a intereselor fundamentale ale societatii). OCDE apreciaza ca standardele de integritate sunt la latitudinea statelor si depind de traditiile sociale si juridice ale fiecarei tari pentru a identifica o solutie legislativa echilibrata capabila sa asigure deopotriiva transparenta si protectia dreptului la viata privata. Astfel, unele state care solicita date extinse in cuprinsul declaratiilor de avere prevad un acces public limitat prin excluderea informatilor privitoare la adresa, numele sotului/sotiei, concubinului sau partenerului (Estonia, Letonia, Albania, Croatia, Bulgaria, Georgia, Lituania, Macedonia), altele folosesc legea protectiei datelor personale pentru a limita accesul la informatii cu caracter personal sau publica doar o forma simplificata a declaratiei (membrii Bundestagului german selecteaza unul dintre cele trei niveluri de venituri prevazute si nu declara o suma exacta a veniturilor), in timp ce Portugalia permite accesul persoanelor care justifica un interes in baza unei decizii a unei instante. O alta modalitate de a limita accesul partial la informatiile din declaratiile de avere consta in definirea unor categorii restranse de functionari care depun aceste declaratii fara ca datele lor sa fie accesibile publicului (conform studiului OCDE, angajatii din serviciile secrete din Letonia, angajatii civili din Macedonia si unii oficiali din SUA). Cu exceptia a trei state - Belarus, Kazakhstan si Kosovo, care restrictioneaza integral accesul publicului la declaratiile de avere ale functionarilor publici pe motivul confidentialitatii informatiilor - studiul OCDE precita evidentiaza regula publicarii acestor declaratii, de majoritatea statelor lumii, chiar daca sunt stabilite si exceptii, conditii de acces sau limitari exclusiv partiale, justificate de criterii obiective, scopuri legitime si rationale. Situatia statistica realizata de Banca Mondiala si Biroul Natiunilor Unite pentru Droguri si Criminalitate, pentru 74 de tari selectate de pe toate continentele, arata ca declaratiile sotilor si copiilor functionarilor publici sunt disponibile public in 40% dintre tari, declaratiile de avere ale functionarilor publici sunt publice in 51% din aceste tari, cele ale deputatilor in 51%, cele ale ministrilor in 56% de state si cele ale sefilor de stat in 63% din aceste tari.

¹ OECD (2011), Asset Declarations for Public Officials: A Tool to Prevent Corruption, pg. 86, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264095281-en>

6. In al patrulea rand, prin adoptarea deciziei sus-mentionate Curtea Constitutionala a ignorat o bogata jurisprudenta constitutionala prin care a respins in mod constant critici similare cu privire

la prevederile art. 6 alin. (1) lit. d) si ale art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, formulate de autori care, in mod similar cu autoarea exceptiei din Dosarul nr. 2.296D/2019, au sustinut ca publicarea declaratiilor de avere si a declaratiilor de interese pe pagina de internet a Agentiei Nationale de Integritate (A.N.I.) si pe pagina de internet a institutiei unde activeaza declarantul este neconstitutionala, pe motiv ca aceste prevederi incalca dreptul la respectul si ocrotirea vietii private prevazut de art. 26 alin. (1) din Constitutie, printr-o expunere nejustificata obiectiv si rational, pe paginile de internet, a datelor referitoare la averea si interesele persoanelor care au, potrivit legii, obligatia de a depune declaratii de avere si de interese.

7. Astfel, prin numeroase decizii (exemplificativ Decizia [nr. 663](#) din 26 iunie 2012, deciziile [nr. 203](#), [204](#), [205](#), [207](#), [208](#) si [210](#) din 29 aprilie 2013, Decizia [nr. 311](#) din 13 iunie 2013, Decizia [nr. 316](#) din 18 iunie 2013, Decizia [nr. 481](#) din 21 noiembrie 2013, Decizia [nr. 309](#) din 5 iunie 2014, Decizia [nr. 495](#) din 7 octombrie 2014, Decizia [nr. 385](#) din 27 mai 2015 si Decizia [nr. 680](#) din 20 octombrie 2015), Curtea Constitutionala a subliniat ca dreptul la viata intima, familiala si privata nu este absolut, iar, in anumite conditii, acesta poate fi supus anumitor limitari ori restrictii sau ingerinte din partea autoritatilor (a se vedea, spre exemplu, Decizia [nr. 485](#) din 2 aprilie 2009, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 289 din 4 mai 2009). Totodata, Curtea a retinut ca, potrivit art. 8 paragraful 2 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, dreptul la respectarea vietii private poate face obiectul unor restrictii, daca acestea sunt prevazute de lege, urmaresc un scop legitim, constituie masuri necesare intr-o societate democratica pentru securitatea nationala, siguranta publica, bunastarea economica a tarii, apararea ordinii si prevenirea faptelor penale, protejarea sanatatii sau a moralei ori protejarea drepturilor si libertatilor altora si sunt proportionale cu scopul urmarit.

8. Aplicand toate aceste principii in cauzele ce au facut obiectul deciziilor antereferite, Curtea a constatat, pe de o parte, ca solutia legislativa a publicarii declaratiilor de avere si de interese este justificata prin prisma scopului legal al Agentiei Nationale de Integritate de asigurare a integritatii in exercitarea demnitatilor si functiilor publice si de prevenire a coruptiei sistemice din institutiile si autoritatile publice. Pe de alta parte, instanta de control constitutional a statuat deja, in jurisprudenta sa, ca prevederile din Legea [nr. 176/2010](#) nu mai conserva viciul de neconstitutionalitate constatat initial prin Decizia [nr. 415](#) din 14 aprilie 2010, prin depasirea competentei si extinderea controlului asupra dispozitiilor art. 11 lit. e), f) si g), ale art. 12 alin. (2) si ale art. 42 alin. (2), (3) si (4) din Legea [nr. 144/2007](#) care reglementau transmiterea si publicarea declaratiilor de avere si de interese, intrucat noua solutie reglementata prin art. 6 alin. (1) lit. e) si art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010, intrata in vigoare la data de 5 septembrie 2010, prevede suplimentar fata de legea initiala, o serie de garantii impotriva unor ingerinte arbitrare asupra vietii private, in sensul ca publicarea acestor declaratii se realizeaza prin anonimizarea unor date cu caracter personal (adresa imobilelor declarate, cu exceptia localitatii unde sunt situate, adresa institutiei care administreaza activele financiare, codul numeric personal, semnatura olografa). Tot o garantie o reprezinta si reglementarea termenului limitat de pastrare a declaratiilor publicate, acestea fiind pastrate potrivit legii, pe site-ul institutiei, pe durata exercitarii mandatului si pentru o durata de 3 ani dupa incheierea acestuia. In aceste conditii, potrivit deciziilor antereferite, Curtea a constatat in deciziile sale precitate ca dispozitiile art. 6 alin. (1) lit. d) si art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010 sunt constitutionale si nu incalca dispozitiile art. 26 din Constitutie si art. 8 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale.

9. Totodata, Curtea a retinut ca obligatia declararii averilor si intereselor de catre persoanele enumerate in lege reprezinta optiunea legiuitorului, justificata de necesitatea prevenirii faptelor de coruptie de catre aceste categorii de persoane, individualizate de legiuitor, in considerarea functiilor publice pe care le indeplinesc, si nu poate fi caracterizata nici ca o restrangere a exercitiului drepturilor sau al unor libertati consacrate in Constitutie.

10. Asadar, in opinia noastra, intrucat exceptia invocata in prezenta cauza a Dosarului nr. 2.296D/2019 are ca obiect o plangere contraventionala formulata impotriva unui proces-verbal de contraventie prin care s-a aplicat sanctiunea amenzii pentru necompletarea sectiunii din declaratia de avere privind veniturile sotului, intrucat autoarea nu a invocat critici noi si nu au intervenit nici elemente noi, de natura sa determine schimbarea jurisprudentei Curtii Constitutionale, cele statuate prin deciziile mentionate mai sus ar fi trebuit mentinute, iar coerenta si previzibilitatea jurisprudentei constitutionale ar fi impus o solutie de respingere, ca neintemeiata, a exceptiei de neconstitutionalitate cu privire la dispozitiile art. 6 alin. (1) lit. d) si ale art. 12 alin. (6) din Legea [nr. 176/2010](#). Doar in cazul aparitiei unor noi elemente de fapt ori de drept ar fi putut fi justificat un reviriment de jurisprudenta, ceea ce in prezenta cauza nu a fost nici sustinut de autoarea exceptiei de neconstitutionalitate si nici nu a fost prezentat ori argumentat de majoritatea care a adoptat decizia de admitere a exceptiei. Totodata, nu doar ca in cazul de fata revirimentul jurisprudential nu a fost argumentat in decizia majoritatii, dar, in opinia noastra, nici nu ar fi posibila o astfel de justificare raportat la nivelul inca incipient al dezvoltarii in societatea romaneasca a unei culturi a integritatii in exercitarea functiilor si demnitatilor publice. Consideram ca, in continuare, sunt necesare garantii legale eficiente pentru protejarea dreptului la informatie al cetatenilor cu privire la integritatea demnitarilor si functionarilor publici. Or, una dintre aceste garantii legale se intemeiaza tocmai pe obligatia legala de a declara veniturile obtinute in exercitarea functiei/demnitatii publice si, respectiv, pe prerogativa de a publica declaratiile de avere si de interese, desigur, intr-un just echilibru prin raportare la nevoia de protejare a dreptului la viata privata al declarantilor.

11. Totodata, apreciem ca examenul de jurisprudenta a Curtii Europene a Drepturilor Omului (CEDO), a Curtii de Justitie a Uniunii Europene (CJUE) si studiul de drept comparat mentionate in sustinerea solutiei majoritare nu justifica revirimentul jurisprudential si nu aduc, in sine, argumente juridice pentru o solutie de admitere a exceptiei, avand doar rolul de a exemplifica o practica legislativa diversificata in cazul unui numar de state europene in materia legiferarii regimului de publicare a declaratiilor de avere si de interese de catre diferite categorii de functionari si demnitari. Asadar, intrucat nu a fost prezentat si motivat un reviriment de jurisprudenta, consideram ca prin decizia majoritara se incalca efectele obligatorii ale deciziilor Curtii Constitutionale stabilite prin art. 147 alin. (2) si (4) din Constitutie, precum si coerenta interna a deciziilor Curtii, cu potentiale consecinte negative asupra predictibilitatii sistemului normativ in domeniul asigurarii transparentei si integritatii in exercitarea functiilor si demnitatilor publice.

12. In al cincilea rand, decizia majoritara prin care s-a constatat neconstitutionalitatea formelor de publicare a declaratiilor de avere si de interese pe pagina de internet a Agentiei Nationale de Integritate (A.N.I.) si pe pagina de internet a institutiei unde activeaza declarantul, prevazute la art. 6 alin. (1) lit. d) si art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010, pe motiv ca aceste prevederi incalca dreptul la viata privata al persoanei vizate, in opinia noastra, contravine dreptului Uniunii Europene, precum si jurisprudentei Curtii de Justitie a Uniunii Europene (CJUE) si a Curtii Europene a Drepturilor Omului (CEDO) cu referire la dreptul publicului de a primi informatii ca parte componenta a libertatii de exprimare. Astfel, in jurisprudenta sa, in urma aplicarii unui test

de proportionalitate, CJUE a recunoscut o serie de garantii pentru protejarea dreptului la viata privata, care nu exclud posibilitatea exercitarii in mod rezonabil si a dreptului de acces la informatii. In cazul deciziei majoritatii, desi jurisprudenta CJUE a fost invocata, nu au fost inserate in decizia majoritatii acele garantii necesare pentru echilibrarea drepturilor fundamentale puse in discutie prin publicarea declaratiilor de avere si de interese.

13. Astfel, in Cauza C-184/20 Vyriausioji tarnybinės etikos komisija referitoare la publicarea tuturor declaratiilor de avere si de interese in Lituania, Curtea de Justitie a Uniunii Europene a analizat compatibilitatea unei norme legale privind publicarea declaratiilor de interese cu Regulamentul general privind protectia datelor (GDPR) si a statuat, pe de o parte, ca publicarea tuturor declaratiilor de interese in mod nediferentiat, pentru toate categoriile de persoane, fara a tine cont de puterea lor decizionala, incalca dreptul UE. Pe de alta parte, in aceeași decizie, CJUE a stabilit ca publicarea declaratiilor de avere si interese poate fi justificata de beneficiile aduse de o astfel de transparenta, inclusiv de consolidarea integritatii in functiile publice. „Cu respectarea unui just echilibru in ceea ce priveste gradul de putere decizionala a declarantului si cu conditia respectarii principiului reducerii la minimum a datelor, publicarea unor astfel de date continute in declaratia de interese poate fi justificata de beneficiile pe care le aduce o astfel de transparenta, ca o consolidare a garantiilor de probitate si de impartialitate a responsabililor publici, in prevenirea conflictelor de interese si in combaterea coruptiei (considerentul 115).“

14. Aplicand un test de proportionalitate, CJUE a concluzionat ca publicarea online a unor date cu caracter personal extins - precum date nominale referitoare la sotul, concubinul sau partenerul declarantului, precum si la persoane apropiate sau cunoscute de declarant, ce ar putea genera un conflict de interese, sau la orice tranzactie incheiata in ultimele douasprezece luni calendaristice a carei valoare depaseste 3.000 de euro - este contrara dreptului UE si nu respecta principiul proportionalitatii. Curtea a stabilit ca nu se poate impune publicarea acelorasi informatii pentru toate categoriile de persoane, fara a tine cont de puterea lor decizionala, si a stabilit compatibilitatea unor astfel de masuri, a unei publicari diferite, corelate cu functia detinuta si riscul de conflict de interese. CJUE a valorificat in decizia precitata si prevederile art. 7 litera (e) din Directiva 95/46 si ale art. 6 alineatul (1) primul paragraf litera (e) din RGPD, care statueaza ca este legala o prelucrare a datelor cu caracter personal, daca aceasta este necesara pentru indeplinirea unei sarcini care serveste unui interes public sau care rezulta din exercitarea autoritatii publice cu care este investit operatorul sau este necesara in vederea indeplinirii unei obligatii legale care ii revine operatorului.

15. Desi CJUE a admis ca principiul transparentei poate justifica publicarea declaratiilor de avere pentru anumite functii publice cu putere de decizie, cu conditia respectarii unui just echilibru in ceea ce priveste gradul de putere decizionala a declarantului, precum si a principiului reducerii la minimum a datelor (Directiva 95/46 si RGPD), aceste standarde identificate de CJUE nu sustin insa decizia majoritatii.

16. In alte decizii pronuntate in cauzele conexe C-37/20 si C-601/20 (WM si Sovim SA impotriva Luxembourg Business Registers) referitoare la accesul publicului larg la datele despre beneficiarii reali, CJUE a anulat art. 30 alineatul (5) primul paragraf lit. c) din Directiva (UE) 2015/849 - Directiva privind combaterea spalarii banilor -, care prevedea accesul publicului larg la datele despre beneficiarii reali ai societatilor, considerand ca acesta este contrar drepturilor fundamentale referitoare la dreptul la viata privata si protectia datelor cu caracter personal (art. 7 si 8 din Carta). CJUE a considerat ca masura nu este proportionala cu scopul urmarit (combaterea spalarii banilor), intrucat se aplica nediferentiat tuturor persoanelor, nu exista un echilibru intre transparenta si protectia vietii private si nu se prevede nicio analiza concreta a

necesitatii accesului pentru fiecare solicitant. In acelasi timp, CJUE a statuat ca declararea averii si intereselor urmareste insa un scop legitim diferit, asigurarea integritatii si transparente in functiile publice, fiind un standard de integritate care deriva din principiul statului de drept.

17. La randul ei, Curtea Europeana a Drepturilor Omului, in Cauza Wypych impotriva Poloniei (25 octombrie 2005, Cererea nr. 2.428/05), a respins plangerea unui membru al unui consiliu local din Polonia care a refuzat sa depuna declaratia de avere, sustinand ca obligatia de a divulga detalii privind situatia sa financiara si portofoliul de proprietati impusa de legislatie incalca articolul 8 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului. Curtea a constatat ca obligatia de a depune declaratia si publicarea online a acesteia sunt o ingerinta justificata si proportionala in viata privata, avand ca scop legitim prevenirea coruptiei si asigurarea transparente in exercitarea functiilor publice, iar sfera cuprinzatoare a informatiilor care trebuie declarate nu a fost considerata excesiv de impovaratoare. Curtea Europeana a Drepturilor Omului a aprobat, de asemenea, publicarea si accesul pe internet la declaratii, argumentand ca „publicul larg are un interes legitim in a se asigura ca politica locala este transparenta, iar accesul pe internet la declaratii face ca accesul la astfel de informatii sa fie eficient si usor. Fara un astfel de acces, obligatia nu ar avea nicio importanta practica sau incidenta reala asupra gradului de informare a publicului cu privire la procesul politic“.

18. Pana la publicarea deciziei majoritare care declara neconstitutionala solutia legislativa de publicare online a declaratiilor de avere si de interese, Romania se numara in lista celor 14 tari europene (Germania, Grecia, Spania, Letonia, Lituania, Romania, Slovacia, Bulgaria, Estonia, Croatia, Italia, Cipru, Austria si Finlanda)² care au o forma de transparenta si acces online la declaratiile de avere si de interese depuse de anumite categorii de functionari si demnitari. Alte 8 tari europene au adoptat sisteme in care aceste declaratii sunt disponibile doar la cererea unor persoane (Cehia, Franta, Olanda, Portugalia, Suedia, Malta, Luxemburg si Ungaria).

² Comisia Europeana, EU Justice Scoreboard 2024, pg. 54, https://commission.europa.eu/document/download/84aa3726-82d7-4401-98c1-fee04a7d2dd6_en?filename=2024%20EU%20Justice%20Scoreboard.pdf

19. In considerarea argumentelor expuse, apreciem ca solutia legislativa a publicarii declaratiilor de avere si de interese in conformitate cu prevederile art. 6 alin. (1) lit. d) si art. 12 alin. (6) din Legea [nr. 176/2010](#) este constitutionala, asigurand un just echilibru intre drepturile fundamentale pe care le intersecteaza: dreptul la viata privata si confidentialitatea datelor cu caracter personal, pe de-o parte, si dreptul cetatenilor si al presei de a avea acces la datele si informatiile detinute de administratiile publice, privind patrimoniul (activele si pasivele) obtinut/majorat de titularii unor functii si demnitati publice, pe durata exercitarii functiei/mandatului. Acest just echilibru rezulta din garantiile pe care legea le prevede si care pot fi extinse de legiuitor pentru o mai buna protectie a dreptului la viata privata. Cu toate acestea, apreciem ca garantiile posibile care ar putea fi extinse de legiuitor, de lege ferenda, nu ar trebui sa transforme dreptul de acces liber la informatii publice intr-un drept iluzoriu, ineficient sub aspectul finalitatii sale. Cu atat mai mult, nu ar putea sa faca acest lucru Curtea Constitutionala pe calea controlului concret de constitutionalitate. Chiar daca instantele constitutionale din unele state au considerat ca nu poate fi acordata nicio prioritate automata obiectivului legitim de transparenta si integritate in functiile publice fata de dreptul la viata privata sau dreptul la protectia datelor cu caracter personal, apreciem ca protectia unui drept subiectiv, precum dreptul la viata privata, nu confera acestuia un caracter de drept absolut, iar prin mijloacele de protectie

juridica a acestui drept nu se poate elimina, in integralitate, continutul altui drept fundamental pentru functionarea statului de drept si a unei societati democratice si nu poate duce la o imposibilitate absoluta de exercitare a acelui drept.

Judecator,
Laura-Iuliana Scantei